PUBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT (No. 556) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE OF NEW YORK, N. Y. By Order of the President, A. S. Burleson, P. M. Gen.

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Velja za vse leto..... $5.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto.... 6.00
Za inozemstvo celo leto ... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily in the United States.

Issued every day except Sundays and legal Holidays.

75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 140. — ŠTEV. 140. NEW YORK, TUESDAY, JUNE 15, 1920. — TOREK, 15 JUNIJA, 1920. VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

HARDING POZDRAVLJEN KOT PREDSED. KANDIDAT

KO JE DOSPEL V WASHINGTON, JE POZDRAVIL SPREJEMNI KOMITEJ SENATORJA HARDINGA KOT REPUBLIKANSKEGA PREDSEDNIŠKEGA KANDIDATA. — EDWARDS PRAVI, DA BODO DEMOKRATI ZMAGALI.

Washington, D. C., 14. junija. — Senatorja Warren G. Hardinga, republikanskega predsedniškega kandidata, je pozdravil pri njegovem dohodu semkaj posebni sprejemni komitej, ki ga je povedel v predsedniške sprejemnico na kolodvoru. Senator Harding je šel skozi dolgo vrsto ljudi, ki so ga pozdravljali na živahen način. Ko je stopil v svoj avtomobil, mu je svirala godba, ki je prišla nalašč v ta namen iz Oil City, Pennsylvania.

V spremstvu senatorja se je nahajala njegova žena, voditelj njegove kampanje ter drugi. Harding se je ustavil na kolodvoru le toliko časa, da so fotografi izgotovili nekaj slik. Nato se je odpeljal v svoje staovanje. Izdal je ugotovilo, v katerem se glasi, da namerava ostati približno en teden v Washingtonu, da reši posle, ki so zvezani z njegovo senatorsko službo. Posvetoval se bo tudi z Will Hays-om, predsednikom republikanske konvencije. Pozneje bo odšel v Marion, Ohio, svoj domači kraj, kjer bo oficijelno obveščen o nominaciji.

Med onimi, ki so pozdravili novega predsedniškega kandidata, je bila tudi njegova črna kuharica, ki je veselo stiskala kandidatu roko.

Seagirt, N. J., 14. junija. — Governer Edwards iz New Jersey je izjavil včeraj zvečer, da dela nominacija senatorja Hardinga zmago demokratične stranke pri bodočih volitvah za gotovo. Governer sam je kandidat za predsedniško nominacijo na demokratičnem tiketu. —

— Senator Harding je oni mož v republikanski stranki, — je izjavil, — katerega je najlažje poraziti.

Dostavil je nadalje, da izid republikanske konvencije dokazuje, da je "stara garda" zopet v sedlu in da nočejo imeti republikanci novenega kadidata, ki bi bil tako predrzen, da bi imel moderne in napredne ideje.

— Iz tega vzroka bo tudi izvanredno lahko za vsakega demokratičnega kandidata zmagati pri volitvah. Vspričo kakega drugega kandidat bi skoro ne mogel zmagati, a s Hardingom kot svojim nasprotnikom bo lahko zmagal, kajti odločal bo narod, ne pa skupina interesirancev.

JUNAŠKI POLJAKI NA SPLOŠNEM BEGU

Poljaki beže od Kijeva. — Pred izpraznenjem je bilo mesto popolnoma odrezano od ostalega sveta.

Varšava, Poljska, 14. junija. — Izpraznenje Kijeva je završeno dejstvo in Poljaki so se umaknili v okolico Žitomirja. Uslužbenci Ameriškega Rdečega križa poročajo, da nameravajo zapustiti mesto obenem s poljsko armado.

Novica glede izpraznenja Kijeva je dospe lasemkaj v soboto ponoči ter je bila prva novica, ki je dospela semkaj iz Kijeva po preteku številnih dni. Malo predno so odrezali boljševiki vse zveze s Kijevom, je brzojavil tam poveljujoči general, da bo ustrajal na svoji postojanki razven če bi dobil drugačna povelja. Nato pa je prišlo povelje od vrhovnega zapovednika poljske armade, generala Pilsudski-ja, naj pošlje čete proti boljševikom, ki skušajo odrezati železniško zvezo med Korostenom in Kijevom ter se na ta način združiti s kavalerijo generala Budenija, ki operira v severozapadni smeri od Kijeva.

Boji se vrše ob celi črti železnice Berdičev, — Fastora in Kijev. Ozemlje v tem okraju izpreminja vsaki dan gospodarja.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

IZ MEHIKE

Novi mehiški trgovski minister je izjavil, da bodo zavarovani vsi priseljenci iz tujih dežel.

Mexico City, Mehika, 14. junija. — Jacinto B. Trevino, trgovski in industrijalni minister v kabinetu novo izvoljenega provizoričnega mehiškega predsednika, Senjorja de la Huerta, je izdal ugotovilo, v katerem je obrazložil svoje stališče napram petrolejski industriji.

Rekel je, da zavzema stališče čistega nacijonalizma, da pa hoče kljub temu zavarovati legitimno ustvarjene interese inozemcev v Mehiki. Zavarovati hoče te interese brez vsakega ozira na narodnost. Izjavil je nadalje, da si bo zagotovil primerno pomoč pri izvedenju svojega programa.

— Petrolejska industrija, — je rekel general Trevino, — se je razvijala v svoji smeri ter ni bilo čuti nobene pritožbe glede nje izza izbruha najnovejše revolucije.

ANGLEŽI ZASEDLI IRSKE STRATEGIČNE TOČKE.

London Anglija, 14. junija. — General Sir McReady je z angleškim vojaštvom zasledil vse irske strategične točke. Namesto policije bo uporabljala Anglija na Irskem samo vojaštvo.

PREMEMBA V PLOVBI

Cosulich parobrodna družba nam je naznanila, da se je moral odhod parnikov **"President Wilson"**, ki je bil določen, da odpluje 8. julija in **"Belvedere"**, ki bi bil imel odpluti 15. julija, iz tehtnih vzrokov preložiti.

"Belvedere" odpluje 13. julija.
"President Wilson" 27. julija.

Potniki, ki so se nam prijavili za ta dva parnika, naj to vpoštevajo in se po tem ravnajo.

Ker se odhod parnikov na tej progi vedno prelaga in zaradi tega ne moremo našim potnikom nikdar natančno povedati kdaj bodo odpotovali, zato svetujemo, da se poslužijo parnikov francoske, holandske ali American proge; zlasti pa še oni potniki, ki želijo v kratkem odpotovati.

Potovanje preko Francije je sedaj zelo olajšano, kaji vsak dan redno vozijo potniški vlaki iz Havre naravnost v Švico ter je tudi varnost prtljage kar najboljše preskrbljeno.

Frank Sakser.

VAŽEN POGOVOR.

Slika nam kaže angleškega ministr. predsednika Lloyd George-a, ki razpravlja z zakladničarjem Chamberlainom o važnem finančnem vprašanju.

KAJ DRŽI SKUPAJ REPUBL. STRANKO?

Sovraštvo do Wilsona je edina vez, ki drži skupaj republikansko stranko, razcepljeno od dvomov.

Chicago, Ill., 14. junija. — Stara garda je zmagala in napredni elementi na republikanski narodni konvenciji so bili premagani. Waren G. Harding, republikanec starega kova, ki je bil istega mnenja kot je bil McKinley in ki misli prav tako, je bil nominiran kandidatom republikanske stranke na konvenciji, ki je pospešila svoje glasovanje radi vročine, ki je prevladovala.

Delegati so bili očividno veseli, da je cela stvar pri kraju, kakorhitro je prišlo do očividnega spora med generalom Woodom ter governerjem Lowdenom. Kandidati niso imeli po tem očividno ničesar drugega v mislih kot odpotovati domov čim hitrejše kot mogoče.

Vsa znamenja kažejo, da si nisi izbrali republikanci svojega najmočnejšega moža. Hughes-a, Sproula, Johnsona, Hooverja se je smatralo za kandidate, katerim je zagotovljen uspeh, a Harding je izgledal kot kandidat, ki ima preje kot upanje na zmago. Mogoče je, da se bo cela stvar popravila, ko bodo demokrati nominirali svojega kandidata, a več kot gotovo je, da so razočarani vsi oni krogi, ki so se na tako silovit način potezali za Johnsona ter ga proglašali kot edino mogočega kandidata.

Senator Harding pa je mož, kojega zunanjost se izboljša kakorhitro se sestane človek z njim in vsled tega je treba počakati izida volilne kampanje, predno bo mogoče izreči glede njega kako odločilno besedo. Poroča se, da je veste in pošten. Predvsem povdarja svoj amerikanizem. Poročevalci v Washingtonu spominjajo na njegov slavni govor, katerega je imel, potem ko je Amerika napovedala Nemčiji vojno.

POROČILO O RUSKI PROTIREVOLUCIJI.

Pariz, Francija, 13. junija. — Sem je dospelo več poročil, da je izbruhnila v Rusiji protirevolucija. Iz Moskve prihajajoče brzojavke so jako nerazločne.

EKONOMSKI NEMIR IN NJEGA UPLIV NA KABINETE

Ekonomski nemir strmoglavil štiri kabinete. — Le italjanska kriza vznemirja diplomatične krogre.

Pariz, Francija, 14. junija. — Istočasni odstop štirih evropskih kabinetov, — namreč italjanskega, poljskega, madžarskega in avstrijskega, — smatrajo tukaj v oficijelnih krogih za velik dokaz, kako težko se je tem deželam prilagoditi posameznim določbam mirovne pogodbe.

Neposredni vzroki resignacije so bili v vsakem slučaju drugi, a za vsako tako resignacijo tiči, po mnenju nekega franeoskega diplomata splošni ekonomski nemir, ki ne dovoljuje narodom, da bi se uveljavil mir in da bi priznali da niso bile njih žrtve doprinešene zaman.

— Mlade parlamentarne vlade, — tako je izjavil ta diplomat, — se bodo morale boriti še dolgo časa s temi težkočami, dokler se ne bo ustalil politični položaj in dokler ne bodo različne stranke tako ojačene, da bodo predstavljale dejansko večino za vsakim posameznim kabinetom.

Francoski diplomati se brigajo v glavnem le za krizi, katere je opaziti v Italiji in Nemčiji. Glasi se, da je zopetni nastop Giolittija v italjanski politiki povzročil precej presenečenja, kajti domneva se, da se vrača s tem tudi prejšnja italjanska politika tesnejših stikov z Nemčijo. Položaj v Nemčiji pa zasledujejo francoski diplomati z največjim zanimanjem raditega, ker je v najtesnejšem stiku z izvedbo mirovne pogodbe, sklenjene v Versailes.

TURŠKA MIROVNA POGODBA

Carigrad, Turčija, 12. junija. — Danes je odpotoval v Pariz, Damad Ferid paša, turški veliki vezir. Splošno prevladuje mnenje, da ne bo podpisal mirovne pogodbe v sedanji obliki. Če bi to storil, bi ga gotovo Turki usmrtili.

Včeraj so zaprli štiri ljudi, ki so prišli s tem namenom v Pariz, da ga usmrte.

HARDING JE PROTI AVTOKRACIJI

V svojem govoru, ki ga je govoril v senatu, se je pokazal nasprotnikom predsednika Wilsona.

Washington, D. C., 14. junija. Senator Harding bo tekom svoje kampanje povdarjal prav posebno dejstvo, da se mora ta dežela obvarovati vseh inozemskih uplivov in da je treba odpraviti avtokratično oblast in moč, katero si je baje prisvojil predsednik Wilson. Njegovi pristaši opozarjajo na govor, ki ga je imel Harding ob priliki glasovanja o Knoxovi resoluciji, tikajoči se uveljavljenja mirovnega stanja z Nemčijo, v katerem je izjavil naslednje:

— Po mojem mnenju leži važnost sprejema te resolucije v zopetnem vstanovljenju ustavnih polnomoči ameriškega kongresa. S tem se ne bo le nanovo uveljavilo polnomoči kogresa, temveč tudi povdarilo moč senata, da nastopa kot koordirana sila pri sklepanju mednarodnih pogodb.

Prepričan sem, da bo Knoxova recolucija pomenjala za Ameriko to, kar je pomenjala svetovna vojna za Nemčijo.

Svetovna vojna je predočila vsakemu posamezniku, da ne more noben posameznik in nobena posamezna sila vladati sveta in na sličen način bo tudi Knoxova resolucija na formalen način dokazala, da ne more noben posamezni človek vladati Združenim državam Amerike.

Senator Knox je ostro nastopil proti predsedniku Wilsonu, ko je izjavil naslednje:

— Zelo priprosta stvar je, če se opoji človek z močjo, katero ima v rokah. Zelo lahko je, da se pusti človek zavesti od prevelike častihlepnosti. Do gotove mere zamorem simpatizirati s častihlepnostjo predsednika, kojega cilj je napisati eno najbolj odličnih strani svetovne zgodovine. Velika stvar bi bila, če bi zamogel pridobiti trideset narodov za nadvlado, vendar pa ne morem razumeti, kako more častihlepje dovesti tako daleč zgodovinarja.

Veliko jih je svarilo predsednika, predno je šel v Evropo. Ni ga le posvaril referendum naroda pri volitvah leta 1918, temveč posvarili so ga tudi zastopniki senata, potem, ko je že odpotoval in objavil vsemu svetu, da nima senat Združenih držav namena opustiti neodvisnosti Amerike v namenu, da doseže male dobičke. Kljub vsemu temu pa je vedno izjavljal: — Moja volja ali nobena.

Žal mi je, da ne moremo skleniti miru na temelju svojih lastnih pogojev, pod katerimi bi bili pripravlejni privoliti v kontrakt glede Lige narodov. To bi se moralo zgoditi prav od prvega pričetka.

Sedaj vidimo ves svet v miru in le Združene države so še vedno v vojni z Nemčijo, čeprav ni zato nobene potrebe. V tem dejstvu ne tiči noben zmisel. To vojno stanje bi ne smelo trajati niti trenutek več. Dejanski se nahajamo v miru, a tega ne moremo izjaviti, ker noče predsednik Zdr. držav izgovoriti svoje besede in ker ne dovoli, da bi kongres izgovoril svojo besedo ter rekel, da je konec vojnega stanja z Nemčijo.

PROTI IRSKI REVOLUCIJI.

Dublin, Irska, 13. junija. — Glavni stan armade irske republike, ki se nahaja v severnem delu Roscommona je proglasil splošen bojkot proti irskim konštablerjem po celi deželi.

Odločba določa, da ne sme policajev in njihovih družin nihče preskrbovati z živili.

MORIL JE V INTERESU ALBANIJE

ESSAD PAŠA NI ZASTOPAL ALBANIJE. — ITALIJA JE POSLALA VELIKO OJAČENJ V VALONO. — ESSAD PAŠA JE VEDEL, DA BO UMRL NASILNE SMRTI. — ITALIJA IMA S SVOJO ALBANSKO ARMADO VELIKANSKE STROŠKE.

Pariz, Francija, 14. junija. — Včeraj so sodniki obdučirali truplo načelnika albanske mirovne delegacije, Essade paše, katerega je bil usmrtil neki albaski študent.

Zdravniki so dognali, da je smrt takoj nastopila. Zadet je bil dvakrat. Prva krogla mu je šla skozi pljuča, druga mu je pa prevrtala srce.

Njegova žena je zadnji teden odpotovala iz Carigrada ter bo dospela te dni sem.

Francoski generalni državni pravdnik Leocoue je včeraj zaslišal mladega atentatorja Rustena Avenija.

Atentator je izjavil:

— Jaz sem delal čisto po svoji vesti. Prisegam, da nisem imel nobenega pomagača. Jaz se popolnoma nič ne kesam. Delal sem v interesu Albanije.

Takozvani časnikarski urad albanske vlade je danes izdal ugotovilo, da Essad paša ni bil kot oficijelni zastopnik v Parizu. Načelnik delegacije je Medmed bej Konica.

Ženeva, Švica, 14. junija. — Pred par meseci se je mudil tukaj Essad paša ter rekel naslednje besede:

— Jaz bi rad umrl kot vojak, boreč se na čelu albanske armade. Slutim pa, da se to ne bo zgodilo. Že veliko atentatov je bilo vprizorjenih name in zdi se mi, da bom postal žrtev zavratnega morilca.

Rim, Italija, 13. junija. — Vladni krogi so prepričani, da se je položaj krog Valone za Italjane precej izboljšal. Tam se je izkreala vojaška brigada, ki je bila sprva namenjena za Turčijo. Italjani so izgubili v zadnjih bojih vsega skupaj 60 častnikov in 800 mož.

Ob novem letu so opozorili poslanci vlado, naj zmanjša svoje stroške. Poseben odbor je preiskal albansko zadevo ter dognal, da je sedaj v Albaniji celih 40,000 manj vojakov kot jih je bilo prej, pa vseeno znašajo stroški toliko kot da bi bila tam cela armada. Stroški so vsledtega ogromni in ni čuda, da raste nezadovoljstvo med narodom.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA PRI CHICAGU

Glasi se, da je bilo 30 mrtvih pri železniški nesreči, ki se je pripetila v bližini Chicaga.

Chicago, Ill., 14. junija. — Pere Marquette vlak, številka 51, je skočil iz tračnic danes zjutraj, ko je šel preko 103. ceste v South Chicagu.

Policijska poročila pravijo, da je bil ubitih trideset potnikov. Železniška družba pa pravi, da sta poginili le dve osebi.

Vlak je imel na sebi veliko število izletnikov, ki so se mudili v poletnih kopališčih Michigana. Glasi se, da je zadel v neki tovorni vlak in da se je pri tem zdrobilo par vozov.

Grand Rapids, Mich., 14. jun. Sedem oseb je bilo ubitih na Pere Marquette vlaku v South Chicago, soglasno s poročili krajevnih železniških uradnikov.

Kot pravijo železniški uradniki v Pere Marquette, je imel vlak številko 10.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi

Včeraj smo računali za pošiljatve italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	$ 3.70
100 lir	$ 7.00
300 lir	$19.50
500 lir	$31.25
1000 lir	$62.50

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft

Tvrdka Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York N. Y
Vstanovljena leta 1893.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim izkušenim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatve se zadnji čas po novi zvezi in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljatve jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

300 kron	$3.60	1,000 kron	$ 12.00
400 kron	$4.80	5,000 kron	$ 60,00
500 kron	$6.00	10,000 kron	$118.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrdka Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Vstanovljena leta 1893.

"GLAS NARODA"
SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Vice-President
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.
Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.00 — Za pol leta $3.00 — Za Evropo za celo leto $7.00 — Za pol leta $4.00 — Za Slovenijo, Hrvatsko in Bosno za celo leto $8.00 — Za pol leta $4.00 — Za Italijo, Francoško in Švico za celo leto $8.00 — Za pol leta $4.00 — Za New York celo leto $6.00 — Za pol leta $3.00 — Za inozemstvo $7.50
GLAS NARODA
(Voice of the People)
Published daily except Sundays and holidays
Subscription yearly $6.00
Advertisement on agreement
Dopisi brez podpisa in brezvezni se ne priobčujejo. Denar naj se blagovolj pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.
GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N.Y.
Telephone: Cortlandt 5879

Kam plovemo.

Izid hrupne vprizoritve, imenovane republikanska narodna konvencija, ne bo presenetil nikogar, ki je zasledoval s paznimi očmi politične razvoje tekom zadnjih let.

Narod kot tak, takozvano volilstvo, se je naveličalo demokratične administracije, ter zahteva na vodilno mesto v državi človeka, ki bo uvedel nov red ter dovedel ameriški narod do takozvanega milenija, ki pa ne bo nikdar prišel ali vsaj ne toliko časa dokler bo vladal kapitalistični razred z vso svojo okruto močjo.

Demokratična administracija je tekom svojega dolgega obstoja dokazala, da je prav taka kot bi bila republikanska administracija.

Vedno je iskala kompromisov ter se ni hotela lotiti nobenega problema tako kot bi bilo treba lotiti se ga.

Republikanci očitaje demokratom, da jih je našla vojna nepripravljene in da so bili še v večji zmedi potem, ko je prišel dejanski mir.

Ta očitanja so seveda iz trte izvita, kajti republikanski kongres je bil v polni posesti svoje moči ter bi lahko storil vse, kar bi hotel, če bi mu ne manjkalo volje.

Mesto da reši važna vprašanja, tikajoča se dobrobiti najbolj širnih slojev prebivalstva, se je pečal ta kongres s tako malenkostnimi in zatelebanimi vprašanji kot je prohibicija ter natančno izvršenje slednje.

Kako stoji v tem oziru stvar, je jasno, vsakemu človeku in naj bo republikanec ali demokrat.

Res je, da so se napori demokratične administracije razblinili v nič in da je glavni predstavitelj demokratov, predsednik Wilson pogorel v več kot enem oziru.

Resnica pa je tudi, da je treba njegovo izjalovljenje pripisovati velikanskemu odporu, na katerega je naletel iz zgolj političnih in strankarskih razlogov, od strani republikancev.

Mož je hotel dobro, zasanjal je velikanski načrt o miru in pravici po celem svetu ter postal je žrtev mednarodnih kapitalističnih in imperijalističnih hijen, ki nikakor ne morejo dovoliti, da bi zavladala na svetu pravica ali poštenost.

Svoje ideale je moral žrtvovati angleškemu, francoskemu, italijanskemu in lastnost least poljskemu imperijalizmu ter stopiti pred ameriški narod, razdvojen in nezavedujoč se svoje moči, kot mož, ki je bil poražen in kojega ideje niso prodrle kljub velikanski uslugi, katero so storile Združene države tem imperijalističnim evropskim državam.

V svoji naivnosti in nepoučenosti je ameriški narod sodil drugače kot bi moral.

Domneval je, da so se prizadevanja demokratičnega predsednika izjalovila radi tega, ker niso imela v sebi življenske moči, a ni pomislil pri tem, da se je moral predsednik s svojimi vse odrešilnimi idejami boriti proti celemu svetu natolcevanj in podlih misli

Ni vedel in ni razumel, da je bil predsednik v svoji duši čist in da je moral podleči imperijalističnim napakam kot so bili Orlando, Sonnino, Lloyd George, Clemenceau in drugi, ki niso videli in niso hoteli videti znamenj časa ter sledil politični smeri, katero so zasledovali državniki v času Marije Terezije in burbonskih francoskih kraljev.

Kako želo se maščuje ta kratkovidnost je razvidno že sedaj, ko ni še sklenjen mir med Nemčijo in Zdrluženimi državami.

Razmere kot so obstajale tekom vojnega časa, — minus vojno navdušenje in ono mrzličnost, ki se loti narodov, — obstajajo še danes naprej v vsej svoji moči.

Kapitalistični razred, ki je sesal in izsesaval tekom vojne kri naroda, nadaljuje s svojim izkoriščanjem kot pijanec, ki išče utehe v pijači po velikem popivanju.

Ena stranka dolži drugo, da je kriva vsega zla, a ne pomisli pri tem, da je treba najti in iztrebiti koreniko vsega zla, namreč nadvlado manjšine nad pretežnim delom naroda.

K današnjemu položaju.

Sramotno poglavje ki ga pišemo že tako dolgo s čudovito vnemo kot uvod v zgodovini svobodne Jugoslavije, se brezvestno nadaljuje. Če ga hočemo završiti, če nočemo doživeti še sramotnejših, moramo imeti oko in srce, da pogledamo resnici v obraz. Potem bomo z grozo spoznali:

Svetovna vojna je razklala Evropo od Ledenega morja do Jadrana. Kjer so vladale prej tri silne države, je zdaj razmetanih devet drobcev, novih držav. Razklan pa je tudi vobče ves stari svet, ker mu je vojna razbila os od Prage in Dunaja do Bagdada. Dve prelomnici torej, evropska od morja do morja, svetovna od Donave do Evfrata, določata bodoči politiki smer.

Na vzhodu od evropske prelomnice se dviga 120-milijonski ruski blok, na zapadu se poraja pred našimi očmi skoro enako močna nemško-italjanska skupina, ker se vrača Italija pod nemški krov. Drobcem med obema položaja preti nevarnost, da jih zmelje dvojni pritisk. Slična nevarnost preži ob svetovni prelomnici. Do vojne je Nemec cepil svoje moči: širil je svojo oblast po morju, obenem silil pod geslom Berlin—Bagdad proti jugovzhodu Zdaj pa, ko so ga pregnali sovražniki z morja, se morajo zaježeni valovi njegove narodne sile tem burneje zaganjati v nasprotno stran, si morajo s podvojeno sila iskati izhoda ob črti najmanjšega odpora, ob svetovni prelomnici Dunaj—Bagdad.

Baš na križišče te svetovne prelomnice z evropsko, t. j. na najbolj ogroženo točko, je postavila usoda našo domovino. Nemška ekspanzivnost jo bo izpodjedala, vzhodni in zapadni blok jo bosta zadušila. Če hoče živeti, velja zanje le ena zapoved: da zgradi skupno domovje z mrzlično hitrostjo. Kajti zgradba mora biti v glavnem gotova do one bližnje bodočnosti, ko se otresejo naši sosedi — velikani svoje hipne slabosti. Če ne, če nas najdejo še v razkroju, zapademo v sužnost kolonijalne dežele, naj nam potem tudi pustijo celo kralja, ministre in kot igrišče parlament.

Poldrugo leto dragocenega časa je skoro izgubljeno. Kar je ostalo, so morda le še meseci. V teh kratkih mesecih moramo izvršiti težjo nalogo kakor katerihsibodi drug narod. Teži nas nesreča, da smo brez trdnih državnih tradicij, zato brez prirojnega političnega čuta. Opirati se moremo samo na razum. Toda ta naš razum ni izboljšan. Zakaj naš osvoboditelj, Srb, je kulturno mlad, a osvobojeni brat, ki je bil svetovni kulturi bližje, je sam zmajal svojo državotvornost, ker je moral v težkehm boju proti Avstriji odgojiti k državnemu nihilizmu iste moči, s katerimi mu je zdaj graditi državo.

Edini zaklad, o katerem živimo, je volja do narodnega edinstva. Ali kako se gospodari žnjim? V slepi strasti blati vsaka stranka svoje domače nasprotnice in se ne zaveda, da sodi nepoučeni sosednji brat po straikah navadno kar vse plemę. A da je poguba še bližja, utrjajo stranke povrhu v narodu še oni prej omenjeni državni nihilizem, blagoslavljaje vsako kršitev zakona, da le izhaja od lastne vlade.

Ali res ne čutimo, da zidamo tako na nasipino, da se pojem o svetosti zakonov ne more vživeti, ker jih lahko odnese najmanjša sapa?

Drevo pogine, če ga vrtnar vsak dan presadi in obreže. Država pogine, če ji obrezujemo korenine in veje še dalj po hipnem strankarskem ravnilu. Živeti le more, ako ji zagotovimo naraven razvoj, to je razvoj na podlagi pravne kontinuitete.

Pravna kontinuiteta je za našo državo pridobljena s paktom med regentom in Narodnim večem. Ta pakt je naša magna charta, temelj vsega ustavnega razvoja. Po njem se začasno predstavništvo ne sme razpustiti, dokler se ne sestane konstituanta. To pomeni dvojno dolžnost: za vlado, da dela s parlametnom, za parlament, da ne stavka. To svojo dolžnost krši parlament, če v slučajih, kjer gre za golo življenje države, obstruira ali odreče vladi celo kvorum. Le tam, kjer gre za opremo in barvo našega skupnega doma, za to, ali naj ga poslikamo črno ali belo ali rdeče le v takih slučajih je parlamentarna stavka dopustno bojno orodje, v drugih slučajih ne.

Naš položaj je torej jasen. V oni kratki dobi, dokler se našim mogočnim sosedom še niso razvezale roke, si mora naš narod najti primerno ustavno obliko za državo, primerno socijalno obliko za družbo. Za to mu je treba konstituante; a za konstituanto mu je treba čim varnejših zunanjih razmer in zakonito izvedenih volitev. Oboje mu more preskrbeti le začasno predstavništvo, če ratifirira mirovne pogodbe in reši volilni načrt. Vlada ki bi preprečila to delo z razpustom, parlament, ki bi se temu delu odtegnil, bi si naprtil greh, za katerega zgodovina ne bi dalo odveze. Kajti tako početje bi dokazalo svetu, da svobodna, ujedinjena domovina ni bila v istini naš ideal, da je bil klic po njej farizejstvo!

Slovenske novice.

Cleveland, Ohio.

V četrtek 10. junija je na Common Pleas sodniji zopet dobilo skoro 30 rojakov državljanske papirje. Vsega skupaj je letos v Clevelandu bilo naturaliziranih že 177 rojakov, vsi iz večerne šole. Dne 10. junija so sledeči naši ljudje postali ameriški državljani: John Katič, John Valjavec, John Dacar, Anton Štrekal, Jakob Kočar, J. Fakult, Al. Petrič, Frank Sančič,, Jos. Šušteršič, Matija Mlinar, Frank Zaje, A. Lekšan, Anton Bavec, Anton Prijatelj, Jernej Krašovec, A. Ljubi, Anton Debevec, J. Ivec, A. Pavli, Frank Pečjak, Gašper Jelovšek, S. Božič, J. Mali, J. Opeka in A. Miklič Čestitamo!

Angela Simončič, stanujoča na 62. cesti, stara 17 let, je bila odpeljana v bolnišnico radi bolezni na nogi.

Ana Erbežnik se je podala v bolnišnico radi operacije.

Po naselbini se je pri dobrosrčnih rojakih nabrala mala svota denarja za našega pesnika in pisatelja Josipa Stritarja, ki sedaj živi v največji revščini v Aspangu v Nemški Avstriji. Star je nad 80 let in takorekoč pozabljen od vseh. Prosi se naše rojake in rojakinje, če kdo hoče še kaj darovati, naj prinese v pisarno 1064 East 62. St. med 7. in 8. zvečer. Vsak dar je dobrodošel. Fr. Hudovernik.

Porota v sodni sobi sodnika Jones je prisodila P. Miščerviču $20,000 odškodnine, ker ga je lansko leto povozil avtomobil tvrdke Geo. Bowman Co. in težko poškodoval. Mož je tožil za $35,000.

Milwaukee, Wis.

Preminul je rojak Mihael Rešetar, živeč na 657 — 63. Ave. Pokojni je bil star 60 let. Pogreb se je vršil v torek 8. junija popoldne iz slovenske cerkve na Kalvarija pokopališče. Pokojni zapušča žalujočo soprogo, štiri sinove in dve hčeri.

Družini Kerhin na 320 Oregon St. se je porodila hčerka in ravno tako starišem Paul Pucek na 427 3. St.

Na 72 First Ave. je gorela mala "šenda", ki je bila zadaj za salunom. Sosedov se je polastil strah ter so klicali na pomoč požarno brambo. Ista je bila kmalu na licu mesta ter je pogasila in omejila požar. Vse bi bilo še nadalje dobro, da bi ne bil eden od požarne brambe vtaknil svojega nosu v kadeče se razvaline, toda bil je radoveden. Kmalu je klical tudi druge, ki so pričeli ogledovati ostanke "munšajnarije"... Bilo so tam čudno zvite cevi, bakreni kotli in druga taka roba, ki se jo rabi za pridelovanje "kika". Poklicali so suhaške agente, ki so tirali Josip Bukeliča, lastnika omenjene "šende", pred zvezne oblasti. Ko se je pred sodnikom zagovarjal, dolgo ni hotel priznati, da bi bil kuhal žganje, slednjič je pa vendarle povedal, da ga je po malem kuhal in samo za domačo uporabo.

Civilno sodišče bo imelo dosti dela, predno bo izreklo odločilno besedo v tožbi, ki je naperjena proti Simonu Slugi. Toži ga John Supanič, ki zahteva, da mu plača rent in sicer $453, ker je živel na njegovi farmi v Lynden Station, Wis. Sluga je v svojem zagovoru navedel, da ono še sploh farma ni, ampak kup peska. Rekel je, da še pridelki niso bili toliki, da bi zamogel živeti ter je moral zaklati in pojesti 6 gosi, 4 prašiče in 36 kokoši. Vsled tega je farmo pustil ter se podal nazaj na West Allis. Sodišče mora razsoditi, ali je res farma, ali pa peščenina.

Sheboygan, Wis.

Pred sodnikom se je moral zagovarjati radi pijanosti Lovrene Belavič. Ker je po pravici povedal,, kje je dobil pijačo, ga je sodnik obsodil na $1 kazni in sodnijske stroške. Rekel je pred sodnikom, da je bila pijača izdelana doma ter ima "an awfull kick".

Pred sodiščem se je morala zagovarjati Mrs. Petašnik, ker je pošiljala svoje otroke zelo zanemarjene v šolo. Plačati je morala $10 globe in sodnijske stroške.

Župnik tukajšnje slovenske fare sv. Cirila in Metoda je odšel na počitnice za tri tedne v Tacoma, Wash. Rev. Mlinar je bil tamkaj župnik več let in ima tam tudi nekaj zemljišča.

Chisholm, Minn.

Indijanski agentje so na cesti med Hibbingom in Chisholmom aretirali Frank Cerarja in John Ošabna. Obtožena sta, da sta kuhala žganje v neki podrtiji blizu ceste. Agentje so jima uničili 500 galon vina, 40 galon mešanice in precejšnjo količino "munšajna". Oba so odpeljali v Chisholm v ječo, od koder ju bodo poslali v mesto Virginia k zaslišanju.

Virginia, Minn.

Starišem Kočar je umrl po kratki bolezni 5 mesecev stari sinček Albin.

Preiskovalni sodnik je zaslišal Frank Berdlika, Frank Cerarja in John Ošabna iz Chisholma ter Geo. Amireja iz Hibbinga. Obtoženi so, da so tihotapili žganje v indijansko rezervacijo ter je sodnik določil $1000 varščine za vsakega. Glavno zaslišanje se bo vršilo na zveznem sodišču v Duluth.

Radi munšajnarije je bil aretiran Štefan Jelič ter je bil pripeljan pred sodnika v Hibbing. Sodnik ga je obsodil na 90dnevno prisilno delo na okrajni farmi.

Aurora, Minn.

V Miller jami je živ pokopan rojak August Gradnosky. Nesreč-

Peter Zgaga

V nekem newyorškem vagneteju igra četvero nogati osel domino s svojim krotilcem.

Jaz pa poznam veliko dvonožnih oslov, ki so v zgodnji jutranji uri igrali poker z velikem mačkom.

* * *

Italjanski, češki, nemški in drugi delavci so zaštrajkali, ker so jih hotele vlade prisiliti, da bi nalagali municijo namenjeno Poljakom v boju proti boljševkiom.

* * *

To je povsem nova faza v svetovni zgodovini.

Delavci so začeli na svojo pest vstanavljati in graditi ono, kar so nesramno zrušile vlade in kapitalisti: ligo narodov.

* * *

Kabinetne krize v Berlinu, Rimu, Budimpešti in na Dunaju.

Padavica je postala med ministri nalezljiva.

* * *

Noree ima srečo.

Jaz mu jo vsega srca privoščim, ker jo je potreben.

* * *

Ne, ljubezen ni slepa. Ona vidi napake ljubimca, pa jih pregleda.

* * *

V neki slovenski naselbini se je poročil Mr. Frank Črv z Miss Heleno Zajec.

Zdaj naj pa še gospa Štorklja pride blizu, kakšen kombinejšen bo to?

* * *

Pred pasjo steklino v avgustu se človek najboljše tako zavaruje, da psa že meseca julija pokoplje.

* * *

" Deli in vladaj" — to je bilo geslo na republikanski konvenciji v Chicagi.

* * *

Moj znanec, možak cvetočega in bakreno blestečega obraza, je vsak dan presedel pa uri pri oknu ter se veselil poletja.

Zadnje dni ga pa ne opažam več. Ali je nesrečnez zbolel, ali je revež umrl?

Ne, po njegovi ulici že več dni napeljujejo nove vodne pipe.

* * *

Veliko inozemcev si bo poiskalo dom v Združenih državah.

Le počasi, prijatelji. Na tisoče in tisoče je Amerikancev, ki so brez doma.

* * *

Iz West Virginije poročajo, da je neki farmer našel tri sode žganja, zakopanega v svoji farmi.

Možak je takoj obvestil policijo, in celo zadeva je prišla pred sodišče.

Sodnik je odredil, naj se pošlje farmerja s prvim vlakom v norišnico.

* * *

Prihodnja demokratična konvencija se bo vršila v San Francisco.

Demokrati so najbrže zato izbrali to mesto, ker leži ob "Zlatih vratih".

Ob zlatih vratih njihovih upanj.

* * *

— Strašno se mi smlii moj mož, — je vzdihovala žena iz visoke družbe. — Tri stvari je ljubil na svetu; mene, svoj aeroplan in akcije. — Sedaj je pa vse to troje padlo.

* * *

— Kakšna so znamenja ošpic? — je vprašal učitelj učenca.

— Da ni treba tri tedne priti v šolo.

* * *

Izpred sodišča.

— Kako se pišite?

— Marija Košenina.

— Stari?

— No, tako....

— Aha, to je zopet ena, ki se sramuje povedati, koliko je stara.

— Zakaj bi me bilo sram? Moj stari se tudi piše Košenina.

* * *

Poroča se, da hodijo bogati Amerikanci v Evropo ter da tam trošijo za vsako stvar velike svote denarja.

V Ameriki je veliko število revnih Amerikancev, ki tudi morajo trošiti velike svote denarja, če hočejo biti siti in oblečeni.

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki.
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsed.: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minnesota.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

Vrhovni Zdravnik.
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorniki.
JOHN GOUŽE, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M. So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Porotniki.
GREGOR J. PORENTA, Box 176, El. Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minnesota.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

Pravni Odbor.
JOHN PLAUTZ Jr., 432-7th Ave., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minnesota.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Chicago, Ill.

Združevalni Odbor.
RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, 4564 Washington St., Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 — 8th Ave., Johnstown, Pa.
Jednotino glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška spričevala se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog $300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odškodnin, in posmrtnin je izplačala že nad poldrugi miljon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov(ice) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo vstanovitev novih. Kdor želi postati član naj se zglasi pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za vstanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vsanovi z 8 člani ali članicami.

než je star 65 let. Njegov tovariš John Šuklje je hotel uiti, a je tudi prišel pod podrtine. Dvomljivo je, da bi dobili še živa, kajti rešilna akcija po zelo napornem delu še ni prišla do ponesrečenih. Omenjena sta pokopana v vodi in blatu. Vsled tega sta morebiti že utonila ali se pa zadušila. Grudnosky ima ženo, 4 sinove in 3 hčere.

Blandford, Ind.

Preminula je rojakinja Mrs. Mary Zorič. Pokojnica je bila stara 24 let. Vzrok smrti je bila bolezen na prsih. Tukaj zapušča žalujočega soproga in dve hčeri, v Indianapolisu, Ind., pa stariše, dve sestri in dva brata.

Adamson, Okla.

Vsled zadobljenih opeklin je umrl 10letni Frank Boznar. Pokojni se je bil z vročo vodo tako oparil, da je naslednji dan v mukah umrl. Za njim žalujejo mati, očim, dva brata in dve sestri.

Sublet, Wyo.

Ponesrečil se je rojak Frank Čadej. Med delom v premogorovu se je utrgala plast kamenja in ga k sreči samo malo ranila, tako da je upanje, da bo kmalu okreval.

Butte, Mont.

Za jetiko je umrl rojak Frank Hren. Pokojni je bil star 39 let. Tukaj zapušča žalujočo soprogo in osem nedorastlih otrok, enega brata nekje v Minnesoti, v stari domovini pa mater.

Grobovi pionirjev jugoslovanskega Prekomurja

O novem letu so padli prvi jugoslovanski vojaki v Murski Soboti pri madžarskem ponočnem napadu. V skromnih grobovih na pokopališči v Murski Soboti počivajo ti junaki. V februarju 1920 je umrl na pljučnici v Beltincih mladenič Balažič Matija, ki je bil v letu 1919 prekmurski legijonar, agitator in ud vseh deputacij, ki so dozdaj hodile v Belgrad. Neredno begunsko življenje ga je spravilo v prerani grob.

Dne 13. maja t. l. pa je bil pokopan pri Sv. Križu v Ljubljani drugi civilni komisar (prvi je bil dr. Lanjšie iz Maribora) za Prekmurje, dr. Bogumil Berbuč. V italjanskem ujetništvu si je nakopal kal bolezni. Kljub bolezni pa je delal kot komisar za Prekmurje noč in dan, v delavnik in praznik, ob pomanjkanju več uradnikov, za dobrobit Prekmurja. Bolan se je vozil ob slabem vremenu in po slabih cestah po Prekmurju, da bi izvršil vestno svojo nalogo. Udeleževal se je tudi vseh večjih shodov na vseh straneh Prekmurja in bil vedno vsakemu človeku ob vsakem času na razpolago. Nestrpno je čakal trenutka, da madžarska delegacija podpiše mir, da bi potem bilo delovanje v Prekmurju bolj mirno, manj nervozno, bolj urejeno. Za ta trenutek je nabiral članke pri Prekmurcih, da bi prekmurske "Novine" izšle v slavnostni obliki. Toda v času, ko je ogrska delegacija dobila končnoveljavne meje za podpis, so prekmurske "Novine" izšle v žalni obliki, črno obrobljene, objokujoč smrt svojega izvrstnega prekmurskega prvega uradnika. Ni bil pokopan v Prekmurju, kjer je žrtvoval vse svoje moči, sorodniki so ga hoteli imeti v Ljubljani. Njegova smrt je vzbudila tudi v Ljubljani občno žalost, čemur je bila priča velika udeležba pri pogrebu v Ljubljani. Poleg mnogoštevilnega uradništva s predsednikom dr. Brejcem in notranjim poverjenikom inž. Remecem na čelu so se med drugimi udeležili pogreba inženir Wolfhart iz Murske Sobote, ravnatelj urada zoper verižništvo Kerševan, bivši gerent Murske Sobote in pref. dr. M. Slavič, ki so z rajnim komisarjem veliko skupaj delali v Prekmurju. Rajni je užival kot vesten, požrtvovalen in nadarjen uradnik velik ugled in simpatije pri uradništvu in ljudstvu. Izguba take moči, ki se je popolnoma uživel v prekmurske razmere in jih po skoro enoletnem delovanju v Prekmurju tudi popolnoma razumel, je velika.

Sultan

je začel vsled neprestanih kriz svoje vlade prodajati umetnine, dragocenosti in druge raznim narodom uropane predmete, ki se nahajajo v njegovih palačah.

Tornado v North Dakoti.

Rojak Frank Prime iz Tower City, N. Dak., nam z dne 11. junija poroča, da je tam razsajal tornado, ki je napravil grozno veliko škodo.

IMPORTIRANE BRINJEVE JAGODE
Vreča 130 funtov $13.—
MATH. PEZDIR
Box 772, City Hall Station
New York, N. Y.

Pol ure na dan

Vzemite v roke angleško knjigo ali časopis in angleškoslovenski besednjak (sestavil dr. F. J. Kern) Vsako neznano besedo dobite v besednjaku z izgovarjavo napisano s slovenskimi črkami in točnimi slovenskimi izrazi. Deljate to pol ure vsak dan; v par mesecih boste lahko čitali in razumeli vsako angleško knjigo. Dobro je imeti pri rokah še kako slovnico, vendar je besednjak glavna pomoč za neznane angleške besede. Angleško-slovenski besednjak lahko naročite na sledeči naslov: Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio. — Cena 5 dolarjev s poštnino vred.

Demokracija ali diktatura?

Demokracija je v prvi vrsti političen pojem. Že grški modrijan Aristoteles je podal v svoji "Politiki" vsebino tega pojma v tem smislu, da imajo v demokraciji vsi državljani, revni in bogati, enako pravico pri vladarstvu, kjer odločuje večina. Aristoteles je pa ob enem spoznal tudi slabe strani neomejenega vladanja po večini; zato mu je vzor taka država, v kateri vladajo zakoni (seveda pravični), in ne človek po svoji samovolji.

Pri nas ki imamo zapadno kulturo, je pojem demokracije združen s parlamentarizmom ter s splošno in enako volilno pravico, kater iv novejšem času kot korekturo dodajemo še propore. Demokracija pomenja načelno, da se ne priznava gospodstvo imetja, rodu ali konfesije, skratka: odpravlja se v načelu razredno gospodstvo.

Demokracija zahteva, da zagotovimo ljudstvu kar najbolj široke politične pravice, s katerimi ga šolamo za politično življenje v občini, deželi in državi. Demokracija pa pomenja tudi kar le mogoče veliko avtonomijo nasproti centralizmu, ki je v svojem bistvu birokratočen in zato diktatorski.

S stališča demokracije moramo biti proti pretiranemu centralizmu v naši državi. Ves zgodovinski razvoj Slovencev, Hrvatov in Srbov, a tudi vsakdanja praksa nas potrjuje v tem naziranju. Imamo tri individualnosti, vsako s svojo zgodovino. Ne moremo čez noč zabrisati vseh razlik v mišljenju, čustvovanju in hotenju, v kulturi in gospodarstvu, a na drugi strani si ne smemo zapirati oči pred zahtevami sedanjosti in prihodnjosti. Kako državnopravno Veliko Hrvatsko in Veliko Srbijo odklanjamo kot preživel historicozem, ker hočemo Jugoslavijo. Potrebujemo skupnosti vsaj glede zunanje politike, vojne, denarja, pravosodja in prometa. Parlament naj ustvarja za vse, kar ni nujno centralistično, okvirne zakone, ki jih pokrajinski zbori prilagodujejo svojim razmeram.

Slovenci se brez težav združimo v eno pokrapino; toda Hrvati in Srbi so tako pomešani med seboj, da se ne dajo ločiti narodopisno, a tudi zgodovinske meje niso jasne oin prirodne, n. pr. v Bosni in Hercegovini. Zato naj se zedini v avtonomno celoto, kar ima isti ali vsaj podobni kulturni in gospodarski značaj, pri čemer ne smemo delati sile dosedanjemu razvoju, marveč ga moramo smotreno izkoristiti za novo državno tvorbo.

Kako pridemo do pravičnejše ureditve gospodarskega življenja, kar je splošen cilj socijalizma? Od početka socijalističnega gibanja sta se borili za premoč dve naziranji: ali pot demokracije, parlamentrizma ali pot revolucije, diktature.

Ves naš narodni razvoj nas vede k demokraciji, ki edino zagotavlja sicer počasne, a zato trajne uspehe. Nikdar ne smemo pozabiti, da je namen socijalizma preureditev današnjega gospodarstva, kar se ne more zgoditi s kakšnim političnim prevratom, marveč z dolgotrajnim razvojem. Blaznost je, ako hoče to izvajati manjšina nad ogromno večino, a tudi tam, kjer bi se dobila politična večina, bi ne pomenjala napredka, če niso ob enem dani moralni in tehnični pogoji. Pred dobrimi 20. leti je Ed. Bernstein, ta glasoviti socijalistični kritik marxima pravilno dokazoval, da vodi podružabljenje proizvajalnih sredstev brez potrebnih političnih in gospodarskih temeljev do uničevanja produkcije in brezglavega eksperimentiranja v rokah diktatorjske centralne oblasti. In značilno je dejstvo, da so že takrat Bernsteinovemu nastopu proti diktaturi nasprotovali najbolj ruski socijalisti, vladani po despotičnem carizmu, dočim so socijalisti demokratičnih držav soglašali z njegovim stališčem. To je dokaz, ki ga potrjuje tudi sedanji čas, da se razredna diktatura oglaša glavno v kulturno zaostalih deželah ali državah.

Kapitalistično gospodarstvo se more spremeniti v socijalistično stopnjema. Govoriti moramo o prehodu, a ne o skoku, da bi danes zvečer legli spat v kapitalistični dobi, jutri zjutraj pa se zbudili v socijalističnem raju, kakor je to mogoče pri politični revoluciji, kjer vržemo tega ali onega vladarja, to ali ono vlado.

Tehnični izraz, za gospodarsko prehajanje iz kapitalizma v socijalizem se imenuje socijalizacija, ki ni drugega nego demokracija v gospodarstvu. Kakor je vsako razširjenje volilne pravice, vsaka zmaga ljudstva v občini, deželi in državi korak dalje za dosego demokracije v političnem smislu, tako je vsako izboljšanje mezdnih zdravstvenih in delovnih pogojev, vsaka socijalna reforma korak dalje za dosego demokracije v gospodarskem smislu.

Demokracija ni samo sredstvo, ampak tudi cilj, to je oblika, v kateri naj se uresniči socijalizem — pravi po pravici Bernstein. Ako bi izvedla ves socijalizem država, potem bi bila to birokratična uredba, ki bi ubijalo vsako samostojnost, to bi bila mehanična uniformiranost človeškega dela, človeških telesnih in duševnih zmožnosti. Temu se ni mogoče izogniti, ako naj se uresniči socijalizem kar na povelje, s političnim prevratom ali z diktaturo. Zato pa mora nastati socijalizem organično iz danih pogojev, a obenem demokratično, kar znači, da pritegne k delu kar največ ljudskih sil. Ako naj pomenja socijalizem višjo in popolnejšo produkcijo, lepše in zadovoljnejše življenje, potem mora sloneti na gospodarskem demokratizmu, to je na samoupravi.

Ni dovolj, da je delavsko ljudstvo vpisano v strokovna in konsumna društva, ako se zanima samo za mezdne boje in cenejše preživljanje, kar je pri današnjih razmerah umevno, marveč njegov cilj mora biti, da se po svojih strokovnih in konsumnih organizacijah usposobi za prevzete posamezne produkcije in distribucije (izdelovanje in razdeljevanje) bodisi v svoje roke, bodisi da ima delež pri obstoječih podjetjih. ekaj se da podržaviti, drugo je treba podružabiti v obliki, ki se izkaže za najbolj prikladno.

Politična demokracija, ki naj omogočuje delavskemu ljudstvu socijalno delovanje v občini, deželi in državi, ter gospodarska demokracija, ki naj korak za korakom uvaja delavca v današnjo produkcijo in konsumcijo kot enakopravnega činitelja, obe nam kažeta pot, kako se more praktično pretvarjati kapitalizem v socijalizem. Treba je, da človeška družba spozna nujnost odstranitve kapitalizma; čim večje spoznanje na eni strani, tem manjši boji na drugi, čim več političnega in gospodarske demokracije, tem manj revolucionizma. Socijalizem prihaja; vprašanje je samo, kako prihaja, oziroma, kako naj pride. Jaz sem za demokracijo, ker sem proti vsaki katastrofalni politiki.

Nov osebni železniški tarif v Čehoslovaški.

Dne 1. maja je stopil na čehoslovaških železnicah v veljavo nov osebni tarim. Do 250 km se za osebo in kilometer zaračuna 16 vin., do 350 km 12 vin. in nad 350 km 6 vin. Voznina v drugem razredu znaša že enkrat toliko kot v tretjem, kdor se pa vozi v prvem razredu, plača dvojno ceno drugega razreda. Za brzovlak je treba plačati dodatek, in sicer do 00 km 8 K, do 250 km 12 K, do km 16 K in nad 500 km 20 K.

Ustanovite vmestne občine Veleberlina.

Pruski deželni zbor 27. maja sprejel v poimenskem glasovanju s 169 proti 148 glasovom zakon o ustanovitvi mestne občine Veleberlina.

250 milijard bankovcev

je po poročilu belgrajske "Pravde" natiskala že sovjetska Rusija. Nam bi se zdelo nevrjetno, ako bi ne imeli pred očmi dejstva. da hoče ravno Sovderija uničiti denar z denarjem.

(Copyright by Central News.)

Hčerki governerja Lowdena, ki je bil trdno prepričan, da bo imenovan na republikanski konvenciji predsedniškim kandidatom republikanske stranke.

Zastran kralja kaznovani...

19. maja se je pričela pred ljubljanskim deželnim sodiščem razprava o dogodkih v Vinici za velikonočnih praznikov, ki so jih nekateri listi izrabili tudi v svoje strankarske namene.

Kmalu po državnem preobratu se je jela širi po viniški župniji protidržavna gonja, naperjena v prvi vrsti zoper Srbe in vladajočo dinastijo Karagjorgjevičev. Za očeta te gonje se je splošno smatral obtoženi župnik Koenig. Nastal je ta sum med ljudstvom zato ker se je obnašal župnik Koenig od ustanovitve naše države sem vedno bolj rezervirano napram novi državi in ker se je večkrat zaničljivo izražal o kralju Petru I. Tako je dejal, učiteljici Ameiji Mencingerjevi koncem leta 118, da je on sicer za monarhijo, vendar po ne za takega "Harambašo", to je za kralja Petra I. Glede na to okolnost ni čuda, da je postajajo ljudstvo od dne do dne razburjenejše in je opravičeno mnenje, da so si hujskači izbrali ravno velikonočne praznike, da vprizore protidržavne demonstracije. Na veliki ponedeljek, dne 21. aprila 1919 po prvi maši okrog 7. ure se je zbralo pred trgovino Jurija Šterka na Vinici do 150 ljudi, ki so kričali nad trgovcem Jurijem Šterkom: "Dol z njim, da ga bomo zvezali in sodili" in "Udarite v njegovo trgovino in dajte blago ven!" Jurij Šterk izpričuje, da je videl Ivana Kobeša, kako je žugal v smeri proti oknu, kjer se je nahajal Jurij Šterk in kričal. Orožnik Anton Šoro, kateri je prišel na lice mesta množico mirit, je spoznal Ivana Kobeta, Matija Stanka in Petra Žuglja, ki so najbolj razgrajali in kot kolovodje pozvali množico, naj napravi nad Jurjem Šterkom nasilstvo. Da je bil Jurij Šterk vsled tega istinito dalje časa v strahu, je umevno, kajti čuli so se glasovi: "Dol z njim, da ga bomo zvezali in sodili!" Da se obdolženci s pomočjo razburjene množice priredili pred Šterkovo trgovino nasilje zgolj z namenom, da pripravijo Jurija Šterka v strah, je spričo vsega položaja brezdvomno. Sicer pa je kazal že ves nastop obdolžencev in množice na to, da se hočejo s silo polastiti metja Jurija Šterka. Da bi bilo vse to nasilstvo le šala, kakor se izkuša Stank zagovarjati, ni vrjetno. Iz pričevanja Rudolfa Mikuliča in Jožefa Cimermana sledi, da se je Matija Stanko izrazil, da ne bo poprej miru, dokler se cel svet ne pobuni (spunta) in teče kri.

Na velikonočni ponedeljek (21. aprila 1919) je sklical viniški župan Franc Mihelič občinsko sejo. Še predno je bila seja otvorjena, so se začeli ljudje zbirati pred občinsko pisarno. Zbiranje je v prvi vrsti Ivan Kobe, ki je, kakor pravi France Vlahovič, pravil ljudem naokrog, da ima vsakdo pravico prisostvovati občinski seji, ker se bo med drugim razpravljalo tudi o nekem železniškem projektu, ki ne zanima samo občinskih odbornikov, ampak občino sploh. Ko se je začela občinska seja, se je navalila glasom pričevanja župana Miheliča vsa druhal v občinsko pisarno. Ti ljudje so začeli delati hrup in kričati nad županom, da ne bodo gradili Lahom železnic. Župan je razgrajače mirit in jim razlagal, da bo to le njim v prid, ker bo tekla železnica iz Črnomlja proti Ogulinu. Ko se je polegel prvi hrup, je začel neki neodbornik kričati nad županom, kje se nahaja občinski žig, kateri se neprestano zlorablja za žigosanje bankovcev.

Župan je tudi to vprašanje pojasnil in povedal ljudem, da je občinski pečat pri Petru Maliču, pri katerem je nadučitelj Lovšin žigosal bankovce. Razgrajači pa s tem niso bili zadovoljni in so zahtevali, da jim mora župan izročiti pečat. V tem hipu je prijel Petel Žugeslj župana za roko in ga pozval, da mora iti z njimi (z razgrajači) k Petru Maliču. Pod pritiskom situacije se je župan pozivu dal in šel z razgrajači do Petra Malača. Kdo je vse motil občinsko sejo, se ne da dognati, pač so pa priznali Peter Žugelj, Janez Bene, Janko Cestnik in Franc Ostrovič, da so se udeležili dotične občinske seje. Ivana Kobeta, ki je sicer kot odbornik imel pravico prisostvovati seji, je pa glasom zagovora Franca Vlahoviča označiti kot povzročitelja vsega zbiranja, ker je ljudi vabil skupaj in jim svetoval, naj pridejo na sejo. Ivan Kobe tega sicer ne taji, vendar pa trdi, da se je zbralo pred občinsko pisarno nekaj posestnikov le slučajno in da so prišli na sejo samo iz radovednosti. To pa spričo vsega položaja, ni vrjetno, kajti če se pomisli, da se je splošno govorilo, da bodo občinski svetovalci prisegli zvestobo kralju Petru I., je v zvezi z zagovorom Vlahoviča umevno, da je Ivan Kobe le nameraval s svojim govoričenjem zbrati kolikor mogoče veliko ljudi skupaj in tako razbiti občinsko sejo. To je tembolj verjetno, ker je Ivan Kobe v družbi Petra Žuglja, ljudstvo celo pozival, da odstavi župana in pride popoldne na zborovanje, da izvoli novega župana in odbornike, kar se je tudi istinito zgodilo. Ravno tako taji Peter Balkovec iz Žilj, da bi se bil udeležil občinske seje, pač pa prizna, da je sprejel izvolitev v občinski odbor, to pa le radi tega, ker je bil mnenja, da so volitve samo začasne. Nevrjetno je torej, da bi ne bil dopoldne na občinski seji, ker bi mu drugače ne bilo moglo biti znano, da se vrši popoldne odstavitev župana in nova volitev odbora. Tudi bi ne bil izvoljen v odbor, če bi se strinjal z vsem tem, kar se je zgodilo dopoldne 21. aprila 1919. Te okolnosti kažejo dovolj, da je bil tudi on med drugimi vodja nemirov v občinski pisarni. Peter Balkovec iz Vinice tudi prizna, da je govoril ljudstvu, da so se tisti, ki so imeli občinsko upravo med vojno v rokah brigali le za sebe in ne za občane, ter zbiral na ta način ljudi skupaj in jih hujskal na odpor.

Dejanje ustanovlja učin pregreška po § 95. srb. kaz. zak., ker je bila občinska seja silom prekinjena in neomogočena. Stvar je pa obstojala v tem, da je bil župan in z njim ves občinski odbor vsled kričanja in hrupa množice moten v svojem svobodnem kretanju in sklepanju.

Medtem pa je vodil Peter Balkovec iz Vinice po vasi tolpo mladeničev in z njimi pel Srbe in Petra žaljivo pesem. Cela gruča razburjene množice je prišla tako do poštnega poslopja. Peter Balkovec iz Vinice je stopil na drugo stopnjico in začel govoriti množici in zajedno tudi izustil: "Mi ne rabimo kralja Petra, mi ne rabimo Aleksandra, tudi Srbi hočejo republiko, Srbi ne marajo svoje kralja in pel:

"Što se tamo žuti,
kralja Petra tirajo rekruti."

Pri ščuvanju in hujskanju množice zoper kralja in državo mu je zlasti pomagal Florijan Malešič, ki je kričal: "Dol z Aleksandrom!" kar izpričuje nadučitelj Franjo Lovšin.

Dejanja Petra Balkovca in Florijana Malešiča so znani kot pregrešek v smislu § 91. s. k. z., kajti žaljenje časti se ne zgodi samo s psovanjem in zmerjanjem, ampak tudi z zaničevanjem in posmehovanjem. S tem, da je rekel obdolženec Peter Balkovec, da tudi Srbi ne marajo svojega kralja, je le nameraval označiti kralja Petra kot človeka, ki je poln vsakovrstnih napak in slabosti in da ni vreden spoštovanja, še najmanj pa takega, ki pritiče kralju, reprezentatu celega naroda. Da je vzbujal v ljudstvu vedoma zaničevanje svojega vladajočega kralja in prestolonaslednika, sledi jasno iz okolnosti, da je kot ljudski govornik pel o kralju Petru I. porogljivo pesem, češ, da ga tirajo rekruti kot kakšnega razbojnika in javno trdli, da ne rabimo niti kralja, niti Aleksandra, ampak hočemo le republiko. Ravno tako je zakrivil tudi Florijan Malešič pregrešek po § 91. s. k. z., ker je javno kričal: "Dol z Aleksandrom!" torej s človekom, ki ni vreden, da prejme kdaj kraljevsko krono.

Ivan Kobe je silno nevaren agitor in hujskač. On je že v nedeljo pred Veliko nočjo 1919 razširjal po Vinici Radičev program. Na Velikonočni ponedeljek je pa slovom pričevanja Iveta Mavrinca ščuval ljudstvo naprej in v svojem govoru napadel državne uredbe in izpodbijal njihovo veljavo z besedami glede na deželno vlado za Slovenijo: "Neka gospoda je postavila sama sebe na upravo zemlje, ne da bi kaj poprej vprašali narod. Tej gospodi je bilo samo do tega, da si osigura dobro službo, za narod se pa ne briga — hoteli bi nas prodati Srbiji, mi pa hočemo samo republiko! — Med govorom je držal v roki neki letak, katerega je prinesel iz Hrvatske. Da je imel v svojem hujskajočem govoru v mislih deželno vlado, sledi jasno iz inkriminovanih besedi samih, ki se glase, da se je neki gospod postavil samega sebe na upravo zemlje. Te besede ne morejo vzpričo celega dejanskega položaja pomeniti nič drugega, kakor kako upravno oblast, ki more biti v tem slučaju edinole sedanja deželna, ali kakor se je imenovala prvotno: narodna vlada. Takoj po državnem preobratu je namreč predsedstvo Narodnega veča v Zagrebu kot vrhovna oblast države Srbov, Hrvatov in Slovencev na predlog Narodnega sveta v Ljubljani za Slovenijo imenovala narodno vlado. Takratna narodna vlada ni še sicer bila državna uredba kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, ker ta država do ujedinjenja še ni bila niti porojena, pač pa je postala narodna vlada precej po ujedinjenju dne 1. decembra 1918 državna uredba. Kralj, reprezentanat celokupne države Srbov, Hrvatov in Slovencev, ni pri ujedinjenju odstranil pokrajinskih vlad, marveč jih je celo molče odobril in jih tako uvrstil med državne uredbe. Da se je pa moral obdolženec Ivan Kobe tudi zavedati, da s svojimi javnimi trditvami izmišljenih in popačenih stvari izpostavlja deželno vlado mržnji in preziranju in da izpodbija njeno veljavo, ni treba še posebej povdarjati, kajti inkriminovano dejanje je bilo zakrivljeno dne 21. aprila 1919, dočim je bilo ujedinjenje izvršeno že 1. decembra 1918.

Stražmojster France Telban je priča, da Peter Balkovec meseca aprila 1919 nagovarjal vojake naše države, da naj vržejo puške proč in idejo domov, kar se znači kot pregrešek poskušenega nagovarjanja vojaka k pobegu iz vojništva. Da je ostalo nagovarjanje brez uspeha, je pripisovati edinole vrlini in zvestobi vojakov.

Kakor priča nadučitelj Franjo Lovšin, se je začelo streljanje prejšnja leta ob priliki velikonočnega vstajenja šele ob 3. uri zjutraj in se je streljalo na varnem kraju za cerkvijo. Letos je pa jelo pokati že okrog polnoči in sicer se je streljalo na trgu vasi, zlasti pred hišami Srbov. Za Srbe so na Vinici, kakor navaja priča Franjo Lovšin, veljali zlasti priča sama, Jurij Šterk, Peter Malič, Ivan Kanebič, Peter Golouh in Josip Cimerman. To so sami možje, ki so se pod avstrijskim jarmom čustvovali s Srbi, po ujedinjenju so se pa neprestano prizadevali, da postane ujedinjenje v vsakem oziru kar najpopolneje. Streljalo se pa ni samo iz salutnih topičev, ampak je bilo čuti tudi poke ostro nabitih pušk in revolverjev. Da je bil župnik Koenig s streljanjem in nemiri v Veliki noči 1919 v zvezi, je brezdvomno, kajti splošno se je govorilo, da je obdolženec Koenig celo preskrbel smodnik, kakor je izvedel Franc Lovšin od drugih. Značilno pa je, da župnik Koenig ni v svojem cerkvenem govoru prav nič pomirjevalno vplival na razburjeno ljudstvo in je grajal dogodke, ki so se pripetili ponoči na Vinici.

Pač je na Velikonočno nedeljo župnik Koenig končal svoj kratki cerkveni govor s pozivom na ljudstvo, da naj vstraja v viharju proti našemu sovražniku. Priča Franjo Lovšin pravi, da je ta poziv vsakega nekako čudni dirnil in je bil poziv tako značilen, da da si ga vsaki poslušalec zapomnil.

Glede na državi sovražno politično mišljenje Jurja Koeniga in na mržnjo, katero so že prej netili Balkovec z Vinice in druge zoper Srbe, ni nobenega dvoma, da ne bi bil hotel Jurij Koenig ščuvati na borbe in pokol zopet Srbe in Srbom prijazno prebivalstvo Vinice, kakor je torazumel in tolmačil tudi priča Peter Malič. To je tembolj verjetno, ako se uvržuje, kako očitno in strastno se je vodila pred Veliko nočjo protisrbska agitasija po Vinici. Hujskači so se posluževali pri protidržavnih agitacijah vsakomožnih sredstev, kakor: razširjanje Radičega programa, hujskanja z besedo in nabijanje letakov na javnih krajih. Neki hujskač je n. pr. nataknil v Vinici pred Veliko nočjo 1919 karte z vsebino: "Tukaj na Vinici nas hočejo nekateri Posrbčani držati na vajetih, toda nismo še pod oblastjo dinastije Karagjorjevičev, mi nočemo z njim ničesar imeti, ker so oni krivi svetovne vojne in umora Ferdinanda in njegove žene. Sedaj je svoboda in imamo mi kmetje in delavci o bodočnosti Jugoslavije odločevati in ne posrbčena J. D. S. in njeni pristaši itd. Če se vpoštevajo vse te okolnosti in dejstva, se pride nehote do uverjenja, da je imel župnik Koenig v svojem hujskajočem cekvenem govoru v mislih Srbe in druge kralju Petru I. zveste državljane in hujska ljudstvo na mržnje in pozivanje zoper ta sloj prebivalstva.

Po dve uri trajajočem posvetovanju je predsednik senata Fran Vedernjak ob 2. uri 5 m. popoldne razglasil sodbo:

1. Ivan Kobe je kriv hudodelstva javnega nasilstva po § 98. k. z. in pregreška zaradi hujskanja proti oblasti ter se obsodi na 2 meseca težke ječe.

2. Peter Žugelj je kriv hudodelstva javnega nasilstva ter se obsodi na 3 tedne težke ječe.

3. Florjan Malešič je kriv pregreška žaljenja prestolonaslednika ter se obsodi na eno leto strogega zapora.

4. Peter Balkovec, kolar in gostilničar z Vinice, je kriv pregreška žaljenja vladajočega kralja ter se obsodi na tri leta strogega zapora.

5. Oproščajo se: Jurij Koenig, Matija Stanko, Peter Balkovec, posestnik v Žiljih, France Vlahovič, Janez Benec, Jože Juršinič, Janko Cestnik in France Ostrovič.

Predsednik Vedernjak je sodbo obširno utemeljeval ter glede zadnjih dveh obsojencev povdarjal izmero najnižje kazni katero predpisuje kazensko zakon za te delikte, omenjajoč obenem: "Naša dolžnost je, da izkazujemo spoštovanje gospodarju, ki nas je odrešil".

Glede župnika Koeniga je omenil, da mu ne pristoja nikaka odškodnina za čas njegovega preiskovalnega zapora, češ, da ima (Koenig) tudi nekaj na vesti.

Obsojeni, kakor tudi oproščeni kmetje so vsebino sodbe spremljali mirno in brez razburjenja. Zagovornik obsojenih je pripravil ničnost in vzkliče. Ob pol 3. uri popoldne je razprava bila končana.

Švica in Liga narodov

V "Neue Zuericher Zeitung" je napisal general Wille, bivši član zvezne vojaške uprave, članek proti pristopu Švice k Ligi narodov. Kakor znano, se bo vršilo v Švici ljudsko glasovanje glede pristopa k Ligi narodov. Francoski del se zavzema odločno za pristop, dočim se vrši v nemškem delu močna propaganda proti pristopu. Wille utemeljuje svoja izvajanja s političnimi razlogi. Zavezniki so skovali v obrambo svojih krivičnih mirovnih sklepov Ligo narodov, ki naj bi garantirala veljavnost versaillske mirovne pogodbe in predvsem držala Nemčijo politično in gospodarsko v šahu. Mali narodi, oziroma države v Ligi narodov bodo navadni sužnji, k ise bodo morali pokoriti sklepom močnejših. Švica bi postala igrača v rokah sedanjih zaveznikov in bi izgubila svojo zgodovinsko samostojnost in nevtralnost. Za slučaj, da Švica ne pristopi k Ligi narodov, ji grozijo z izolacijo na gospodarskem polju. Wille pravi: Trgovina in promet med posameznimi narodi se ne dasta določiti v naši kulturni dobi od nasilne volje političnih mogoteev. Dokaz temu je sedanje stališče entente napram Nemčiji, ki je gospodarsko potrebna ne samo ententi, ampak celemu svetu. In razmerje med zavezniki in sovjetsko Rusijo? Francija in Anglija sta proglašali, da ne stopita nikdar v stik s sovjetsko vlado, danes pa se vrše trgovska pogajanja med entento in Rusijo! Če pristopi Švica k versaillski Ligi narodov mora žrtvovati svojo neytralnost in bo popolnoma odvisna ne od vrhovnega sveta Lige narodov, ampak od one države (Francije), za katere gospodstvo na evropskem kontinentu se je morala ustanoviti Liga narodov. Pristop Švice k Ligi narodov pomeni Finis Helvetiae. Versaillski mirovni sklepi izgubljajo na svoji moči: Amerika ne sodeluje več, Japonska hodi svojo pot, Anglija in Italija sta prišli do spoznanja, da ne more ostati vse tatako, kakor je bilo sklenjeno v Parizu.

Ustanovitev samostojne trgovske zbornice v Ljubljani

Ustanovitev samostojne trgovske zbornice v Ljubljani je bila v zadnjem času predmet mnogim razpravam. Ker je ta zadeva zelo aktualna, smo prosili g. dr. Ivana Tavčarja, da nam o tem vprašanju kaj pove. Ta je nam izročil to-le:

Ustanovitev samostojne trgovske zbornice v Ljubljani je bila v zadnjem času predmet mnogim razpravam. Ker je ta zadeva zelo aktualna, smo prosili g. dr. Ivana Tavčarja, da nam o tem vprašanju kaj pove. Ta je nam izročil to-le:

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Tudi stari Rim je imel svoje profitirje.

Staro-rimski cesar Dioklecijan seje boril proti visokim življenskim stroškom. — Določil je maksimalne cene za 700 predmetov.

Visoki življenski stroški niso tako strašno moderen problem kot domneva to večina nas. Če posežemo daleč nazaj v zgodovino, v tretje stoletje po Kristu, najdemo marsikaterega trdo zaposlenega rimskega državljana, ki je še vedno nosil ogo iz prejšnega leta, dočim se je njegova žena ubijala glavo raditega, ker so bila jajca tako draga in ker je mesar že zopet dvignil cene mesa. Položaj je postal konečno tako akuten, da je bila videti vladna kontrola edina odpomoč.

Cesar Dioklecijan je izdal leta 301 po Kristu obširen edikt, ki je določal postavno dovoljenje cene za več kot 700 največjih življenskih potrebščin. Uvodni paragrafi tega edikta zvene približno tako kot mogočen protest proti profitirstvu, katerega je čitati v uredniških člankih skoro vsakega ameriškega lisa.

— Vsepovsod se širi, — tako se glasi v tem ediktu, — blazna in nebrzdana pohlepnost, ki se prav nič ne briga za potrebe številnih drugih ljudi.. Kdo je tako trdosrčen, tako nedostopen vsakemu človečanskemu čustvu, da je mogel ostati slep vspričo dejstva, da se pri prodaji blaga na trgih zahteva neprimerno visoke cene in da se je to razpoloženje razširilo na tak način, da tega nerzdanega poželjenja po plenu ne zadržuje niti izobilica blaga, niti letni čas?

Poleg določenja cen določa edikt tudi kazen za vsako kršenje tega edikta in profitirstvo je naenkrat prestalo biti zdravju koristen posel. Prodaja kateregakoli predmeta za višjo ceno kot je določal edikt, je bil kaznjiva in kazen je obstajala v smrtni kazni. Da pa se napravi edikt še bolj uspešni, je bila določena smrtna kazen tudi za one, ki kupujejo predmete za višjo ceno kot določeno v ediktu. Dioklecijanova ideja o pravici je bila enostavna, a zelo uspešna. Predvsem je prihranila sodiščem zadrego številnih prizivov.

Dioklecijan je bil na enak način zelo strog z ozirom na gromadenje živil ter drugih življenskih potrebščin. Njegov edikt je bil v vsakemu oziru popolen.

— Ravnotako ni smatrati nedolžnim istega zločina onega, — pravi on v svojem ediktu, — ki zadržuje predmete, potrebne za za vsakdanje življenje ali ki jih hoče zadrževati v bodoče, kajti kazen bi morala biti v vsakem slučaju večja za onega, ki povzroča potrebo kot za onega ki krši postavo

Cene, katere se navaja v ediktu, so povsem primerne, da spravijo solze v oči modernih gospodinij, — ne solze sočutja, temveč solze zelene zavisti. Goveje meso stane manj kot pet centov funt. prašičje meso sedem centov in pol, sunka dvanajst centov funt in par kokosi ne sme stati več kot 26 centov. Jajca, — pomislite na to, so stale pet centov ducat. Mleko dobili po šest centov kvart.

Cene obleke so istotako vznemirljive za našo domišljijo iz dvajsetega stoletja. Črevlji brez podkovancev so stali 52 centov par in ženske črevlji so stali 21 centov par. Če se pa lotimo zadev, o katerih je težko pisati v javnem listu, moramo izjavati da so bile cene malo bolj ekstravagantne. Tako je naprimer stalo spodnje perilo iz finega materijala osem do devet dolarjev par.

Kljub tem prevladujočim nizkim cenam pa ni bilo Rimljanu nikdar beliti si glavo, kaj naj stori z denarjem, ki mu je ostal. Plače so bile prav tako nizke kot cene ali pa še bolj nizke. Tako so naprimer dobivali zidarji, tesarji, gradilci ladij, — takozvani plutokrati v delavskih vrstah današnjih dni, — 21 centov na dan in ta dan je bil daljši kot osem ur. Brivci so dobivali po deset centov na dan. Krojači so bili že na boljšem stališču, kajti izveden krojač je dobival po 26 centov na dan, čeprav so zahtevali krojači druge vrste le po sedemnajst centov in pol na dan.

Kar se tiče plač učiteljev, se bile te plače višje kot one dinarjev, a tudi te plače jih niso stavile v razred milijonarjev. Ljudsko šolski učitelj je dobival za vsakega učenca po 21 in pol na mesec, dočim so dobivali učitelji, ki so bili posebno vešči v matematiki ali stenografiji, po 31 centov za vsakega učenca v enem mesecu.

Na podlagi tega lahko izjavimo, da je resničen izrek starega Ben Akibe, ki je izjavil, da ni ničesar novega pod božjim solncem in da se vse stvari ponavljajo.

Razmere, kot so prevladovale v rimskem cesarstvu malo pred propadom tega cesarstva, prevladujejo sedaj skoro po celem svetu in nikomur ni znano, kako se bo obrnila cela stvar

Vprašanje kmetskih delavcev.

Socialna beda je splošna. Zadeva vse stanove, torej tudi kmetski stan. Ta stan pa sestavljaa v glavnem dve plast: plast gospodarjev in ona delavcev. Kdor zanikava to dejstvo, ne pozna dejanskega položapa, ali pa ne spada v današnje resne dni.

Gospodarji ali posestniki in kmetski delavci imajo eno skupno črto, ko jih bistveno loči od razmerja tovarnarja in tovarniškega ali rudniškega dela in to je delo! Posestnik kot delavec proizvajata oba od zore do mraka ne samo v enaki meri, marveč tudi enako dobro: v potu svojega obraza ustvarjata poljske pridelke, telesno hrano, ki je za obstoj človeške družbe prvi pogoj. Zato bi bilo pogrešeno, devati vprašanje kmetskega delavstva pod en klobuk z onim iz tovarn, rudnikov in premogovnikov.

Razbij naravne in tesne vezi med posestnikom in delavcem in videl boš, da si uničil oba, vsled zmanjšanega proizvajanja poljskih pridelkov pa oškodoval vso človeško družbo.

Razlika med kmetom in delavcem je pa ta, da dela kmet na svojem zase, delavec pa na drugem za druge in zase. Prvemu je dan pogoj napredka, drugemu samo pogoj obstanka do smrti. Dokler se ni zaneslo potom oderuhov in trgovcev na kmete načelo gospodarskega liberalizma, toliko časa ni bilo govora o vprašanju kmetskih delavcev. Danes pa, ko je sebičnost splošna, začenjajo spori tudi po vaseh na deželi. Kriv je včasi delavec, včasi posestnik, največkrat pa oba, ker sta navadno oba enako sebična in protisocialističnega naziranja.

Kmetskih delavcev, dninarjev, poslov ni malo. Ako bi imeli natančnejšo statistiko o kmetskih delavcih, bi videli, da je trditev, da tvorijo samostojni kmetski gospodarji v Jugoslaviji 82 odstotkov prebivalstva — bajka in baharija. Za te najbolj zapuščene ljudi na deželi ne skrbi nikak zakon. Na starost jih dobo občine v breme, to je njih bodočnost. Socialna demokracija misli, da je tu tisto šibko mesto, kjer bi mogla zabiti klin v enotosti delavnega kmetskega stanu. Komunistični hujskači bi hoteli razplamteti nezadovoljnost kmetskih delavcev, ne morda zato, da jim oskrbe boljše ivljenje, ampak da dobijo orodje za svoje prevratne namene. Ne mislijo pa, da je tako v interesu kmetskega delavca,kakor tudi posestnika, da vlada med njima skladnost. Kmetskemu delavcu je treba pomagati in pri tem bodo prišli v poštev:

Agrama reforma: Posestva, ki se bodo parcelirala iz veleposestev, naj se dajo v prvi vrsti kmetskim bajtarjem in kajžarjem, ki ničesar nimajo in ki tako hrepene po krpici svoje lastne zemlje, iz katere bi mogli še vsaj za silo rediti svoje družine. Načelo, da naj se pri izpeljavi agrarne reforme, popravijo stare krivice izza razkosavanja skupnih zemljišč, naj bi se izvedlo samo v toliko, v kolikor se tiče krivica takih, ki imajo premalo zemlje. Kdor ima dovolj zemljišča, naj ga agrarna reforma prezre, magari, da je bil pred leti tudi osleparjen za kak četrt orala. In to že iz ljubezni do reveža in iz socialnega čuta!

☞ ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Francoski pretendent je razburil Pariz

Preendent za francoski prestol, ki je imel predavanje v kino gledališč, je zahteval zopetno uvelja vljenje francoske monarhije.

Piše Gaston Merville.

Ali bo imela Francija nekega dne zopet kralja?

— Tukaj je rekel moj prijatelj, — prihaja kralj Francije.

— Francija vendar nima nobenega kralja, — sem rekel jaz. — Ne bodi prismojen.

— Kaj, ti ne poznaš francoskega kralja? Potem mi dovoli veselje da te predstavim njegovemu veličanstvu.

Sedeli smo, par francoskih prijateljev in jaz, na terasi kasine nekega majhnega francoskega kopališča v Bretonski, v bližini izliva reke Loire. To je bilo par let pred izbruhom svetovne vojne in jahajali smo se na potovanju z avtomobilom krog francoske morske obali, od Boulogne pa do Borleauxa.

Ozrl sem se v smer, v katero so padali pogledi govornika, a nisem našel niti enega, ki bi po mojih mislih odgovarjal ideji kralja, celo če bi bil ta v spalni srajci. Ob koncu stopnjic, ki so vedle od kasine na obrežje, pa je ravno stopil s svojega kolesa neki majhen človek, srednje starosti in že precej siv.

Bil je čedno oblečen ter nosil na glavi majhno čepico kot jih lahko vidimo na starih portretih francoskih kraljev. Izgledal je kot kak malenkostni francoski buržuazijec, ki preživlja s svojo družino vroči poletni čas ob morski obali in ki je prišel, da zavžije svojo toniko pred obedom, vspričo obširnega Atlantiškega oceana. Kadar se domačini ozrejo na morje, ponavljajo vedno krajevni dovtip, da je najbližje mesto količkaj velikega obsega New York.

Mali mož, kijega hlače so bile trdno pripete pri členkih s pomočjo stiskačev iz jekla, je prišel po stopnjicah navzgor n v odgovor na prijateljski pozdrav si je priboril svojo pot do naše mize.

Monseigneur, — je rekel Francoz ob moji desni strani z namišljeno resnostjo ter dvignil pri tem svoj slamnik. — Bodite tako dobri ter sprejmite poklone plemenitega tujca, ki želi položiti ob vaše noge svoje najbolj udane poklone.

— Farceur (šaljivec), — je odvrnil Monseigneur ter pri tem sunil mojega prijatelja na najmanj kraljevski način v rebra z eno roko, dočim je ponudil svojo drugo roko meni.

To je bilo moje prvo srečanje z M. de Naundorff, takozvanim princem Burbonskim ter pretendentom na franc. prestol. "Njegova kraljevska visokost", kot ga imenujejo udani mu, je bila poznana večini pri mizi, sprejela sedež ter obenem tudi povabilo, naj imenuje svoje najbolj priljubljeno okrepčilo.

Oni zvečer smo obedovali si z nepriznanim poglavarjem francoske vladarske hiše. Banket se je podaljšal daleč v noč vsled politične diskusije, ki se je pojavila med "njegovo visokostjo" ter šaljivcem v družbi ki je dajal navidez izraza svojim skrajno radikalnim nazorom ter prosil "njegovo visokost", naj da gotove koncesije svojim republikanskim pristašem med podaniki.

Konečno je "njegovo visokost" privolila v interesu kraljevske družine, da se odpove nekaterim pravicam božanskega izvora in sklenjena je bila organizacija anarhistično-rojalistične stranke s primerno slovesnostjo ob priliki odmašenja zadnje steklenice šampanjca. Ko smo prišli ven, je padal dež in zadnje, kar sem videl od "francoskega kralja", je bila majhna postavica z majhno čepico na glavi, ki se je odpeljala v temno noč.

To se je zgodilo v onem letu. Pred par dnevi pa sem dobil v Parizu povabilo, naj se vdeležim nekega predavanja v kapeliei sv. Antona Padovanskega. Predavatelj: Prince Louis Burbonski. Predmet predavanja: "Moj izvor od Ludovika XVII." Debata dovoljena za vsakega.

Prizor kraljevskega pretendenta, ki predava glede svojih zahtev z javnega govorniškega odra v Parizu, je predstavljal zadostno novost, da je privabil v kapelo velike množice ljudi.

Žalibog pa ni kapela sv. Antona Padovanskega več svetišče, posvečeno molitvi. Skoro vsi oni, ki so sli priborili v soboto popoldne pot d otega prejšnega svetišča, so bili presenečeni, ko so videli to gotično stavbo vso preleplјeno s kričečimi lepaki, predstavljajočimi prizore iz kino slik. Sveti Anton Padovanski predseduje seda izza ločenja cerkve od države ne vzdržuje več v javne nabožne svrhe.

Poslušalstvu, ki se je sestavljalo v glavnem iz privržencev padle dinastije in ki pripadajo tipu, katerega je na ttko klasičen način označil slikar Pierre Weyman v svojih karikaturah, so se zdela izvanjanja pretendenta zelo resna Niti malo smeha ni bilo čuti, ko je "njegova visokost" govorila o svojem ničvrednem predniku, Filipu Egalite, — namreč onem slavnem orleansko-burbonskem princu, ki je prešel na stran zmagovite francoske revolucije.:

Vojno posojilo na Poljskem in drugod.

Kakor na Češkem, tudi v Galiciji, ki se je ob prevratu priklopila Poljski, vprašanje vojnih posojil še ni rešeno. Tudi tam se je razvila živahna agitacija v svrho dosege priznanja po državi. Začetkom marca vršil se je zaradi vojnih posojil, v poslopju Lvovske trgovske in obrtne zbornice važen razgovor, ki so mu prisostvovali tudi zastopniki poljskega časopisja. Predsednik zbornice Baczewski spominjal je na okoliščine, pod katerimi so bili Galicijani primorani, podpisati vojna posojila. Vsi trgovci, hranilnice, zavarovalnice, bolniške blagajne, kmetijske organizacije in obrtne zadruge so bili potegnjeni v vrtinec osem avstrijskih vojnih posojil. Mnenje, da vojnih posojil ni priznati, je nevzdržljivo, in tudi Čehi so se v tem oziru premislili. Predsednik Baczewski je naznanil, da bode Lvovska zbornica pozvala zbornice v Krakovu in Brodiju k složnemu delovanju in da bode otvorila pisarno v svrho popisovanja vojnih posojil, h čemur da bodo razun zborničnih uradnikov poklicane v sodelivanje tudi osebe iz meščanskih krogov. Predsednik Baczewski je dalje opozarjal na to, da bi bilo priznanje vojnih posojil po poljski državo iv sedanjem trenutku zelo velikega pomena zaradi glasovanja v Šleziji, ker če bi Poljaki pomirili tamošnje Nemce zaradi usode vojnih posojil, bi pridobil njih glasove za svojo državo. V istem smislu se je izrazil bivši trgovinski minister Sczeniowki. Sredi marca je poslala zveza poljskih hranilnic finančnemu ministru v Varšavi vlogo, v kateri zahteva, da se avstrijska vojna posojila z ozirom na veliko svoto, s kojo so hranilnice in njeni vlagatelji pri njih udeleženi, ter v varstvo državiega kredita, v polnem obsegu priznajo in po državi prvzamejo. Složnemu postopanju vseh prizadetih se imajo Galicijani zahvaliti, da je poljska vlada glede priznanja podala povoljno izjavo. Kakor namreč poročajo listi, je finančni minister Grabski v vladnem imenu naznanil, da bode država vojna posojila zavodov prevela tako, da ne bodo imeli nobene izbuge. Drugim zavodom, ki so podpisali vojna posojila vsled pritiska avstrijske vlade, bo podana možnost, da obveznice vojnih posojil zamenjajo za novo poljsko državio posojilo. Kar se tiče vojnih posojil, nahajajočih se v zasebni posesti, obljubil je finančni minister, da bode to zadevo ponovno proučil in zaukazal popisovanje avstrijskih vojnih posojil v Galiciji. Varšavska vlada da se bode prizadevala, da ne bodo oškodovani lastniki vojnih posojil, ki so jih Galicijani podpisali, je približno ena milijarda kron.

Italija, ki ji je pripadla južna Tirolska, in ki je zasedla naše Primorje, se do sedaj še ni izrecno izjavila, kako bode postopala z avstrijskimi vojnimi posojili, ki so v posesti južnih Tirolcev in Primorcev. Iz izjav njenih višjh upravnh uradnikov je posneti, da namerava na vsak način prevzeti vojna posojila sodnijskih varovancev, občin in javnih zavodov sploh. Ker je Italija svojim novopridobljenim državljanom pri zameni kron v lire po razmerju 100 : 60 pokazala precejšnjo naklonjenost, je pač domnevati da bode tudi v vprašanju vojnih posojil, kolikortoli ščitila njih premoženje. Skupna svota vseh vojnih posojil, ki so se podpisala v južni Tirolski, se ceni na 300 do 350 milijonov kro, koliko pa jih je na Primorskem in na od Italjanov zasedenih delih Dalmacije, ni dognano, vendar moramo računati, da skupna svota teh posojil ni mnogo nižja od skupne svote, ki so jo podpisali južni Tirolci.

Kar se tiče Ogrske, bode po izjavah njenih finančnikov slično postopalo, kakor Nemška Avstrija. Če pregledamo, kakšno stališče zavzemajo vlade naslednstvenih držav napram vprašanju vojnih posojil, vidimo torej, da so se po večini vže izrekle za popolno ali pa vendad za delnop riznanje vojnega posojila.

Izključeno je torej, da bi se edinole država SHS mogla odtegniti dolžnosti, da prizna vojna posojila, bodisi v celoti ali vsaj deloma. Seveda pa bodemo morali napeti vse moči, da dosežemo pametno rešitev in da ne bomo mi Prečani mi vojnem posojilu doživeli presenečanja, kakor v vprašanju zamenjave valute. A. O.

Tako govori pesnik in junak D'Annunzio..

V gledišču "Fenice" je priredil D'Annunzio nekake zadostilne ceremonije italjanski zastavi, ki so jo hoteli D'Annunzijevi nasprotniki pri znanem krvavem spopadu v Kantridi vzeti arditom. Gledališče je bilo nabito polno D'Annunzijevih oboževalk, katerim je govoril "pesnik" o krvavem maju in poveličeval umore in zločinstva. Med drugim je rekel:

"On, ki je skušal ubiti trikoloro in ponovno usmrtiti naših 500.000 mrtvih, je bil umorjen s tiste vrste nabrušenim bodalom, s katerim se kolje prašiče. Pustimo jokati srbske prašiče in napolnimo naše torbe z bombami."

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah

Splošna tonika.

Nihče ne bo oporekal izjave, da je splošno zdravje odvisno največ od pravilne prebave. Če je prebava slaba, počasna ali nezadostna, se razvijejo druge bolezni. Vsakdo izmed nas bi moral torej biti oprezen in gledati, da je prebava redna.

Severa's Balsam of Life

(Severov Življenski balsam) je zaželjena tonika, ki je znana, da deluje najuspešnejše. Ta balzam je splošni stimulant in je dokazal svojo vrednost v zdravljenju neprebave, dispepsije, pomanjkanje teka, navade zabasanja in splošno hirajoče stanje. Cena 85 centov in 4c davka. Naprodaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Najstarejši in največji slov. dnevnik v Združ državah

"GLAS NARODA"

(Glasilo J. S. K. J.)

Novice iz vseh delov sveta,
dopisi iz slovenskih naselbin,
novice iz starega kraja,
članki politični, gospodarski,
izvirna poročila iz starega kraja,
črtice, povesti, roman,
šaljivo satirična kolona Peter Zgaga
vsak dan razven nedelj in praznikov.

STANE:

Za vse leto - - -	$5.00
za pol leta - - -	$3.00
za mesto New York za vse leto	$6.00

Najmodernejše vrejena

TISKARNA

ALLIED PRINTING 444 TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

Vabila, okrožnice, plakati, koverte, pisemski papir itd.

☛ Točno in po najnižjih cenah. ☚

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlapdt Street, New York City.

Na Koroškem.

Dr. Ilavnik

Ob času, ko se v kratkem odloči usoda Karotana, je umestno, da se zanimamo za te lepe kraje, jih obiskujemo in s tem vzbujamo v srcu koroških Slovencev samozavest in ljubezen, da ne bodo v odločilnem trenotku izročili te bisere Nemcem.

Kdor ljubi narova in ima veselje bivati med koroškimi Slovenci ne zamudi prilike prihiteti sem.

Med mnogimi drugimi vzleti opišem naj danes enega v kraljestvo sivega Obirja.

V Sinčivasi izstopiš iz vlaka, ki te pripelje iz Maribora. Ker frk-frk, ki vozi od tukaj proti Železni Kaplji, še ni zbral konjskih močij, da bi se takoj odpeljal porabiš ta čas, da jo mahneš peš po travnikih do Doberlevasi. Nudi se ti krasen razgled proti jugu na visoki Obir z različnimi zelenimi gorami, noter do mogočnega Grintavca v sredi kraljestva savinjskih planin.

V pol ure dospeš v Doberlovas, kjer občuduješ obširno poslopje nekdanjih menihov avguštinov in starodavno cerkev z svetovnoznano kripto, ki je najstarejša stavba v celi podjunski dolini.

Ogledaš si tudi lahko zgodovinsko važno proštnijo, kjer biva sedanji generalni vikar, vrli rodoljub, nad vse prijazni prošt Matija Randl, duhoven, tistega globokega narodnega prepričanja, ki je najboljša opora za obstoj koroških Slovencev.

Tačas je dobil frk-frk že toliko korajže, da se je zaletel proti Doberlivasi z glasnim pihanjem. Na postajici Doberlavas te sprejme v svoje prostore; lahko še od tam gledaš na goro Sv. Jurija z belo cerkvico iz leta 1060., pod katero sanja svoje gorske sanje mirno klopinjsko jezero.

Pred seboj vidiš hrib Sv. Heme z mično cerkvico, kjer je bil nekdaj tempelj boginje Juno nad nekdanjim rimskem taborom Juvena in pozneje, grad takozvani Goreči grad; gledaš hrib z razvalinami ženeškega grada, kjer se je rodil leta 1493 znani Ivan Ungnad, ki si je stekel za jugoslovansko literaturo mnogo zaslug.

Mimi gostinjskega jezera prisopiha vlak kmalu do Bitarevasi, kjer vidiš na desni vinograde, gotovo čudež za sicer bolj hladno Koroško. Bili so tu vinogradi že v 9. stoletju v dosti širšem obsegu kakor sedaj, kaplica je bolj kisla, pravijo, da morajo trije pivca držati, četrti pa mu mora znanega žitarca vliti; a ako hudo ni, ker kakor se govori, poslal je celo cesar Karol V. iz daljne Španije po to kapljico, da mu je ozdravila pokvarjen želodec.

V Žitrajski gori vidiš drčo v obliki predpasnika. Rečejo mu Marijin predpasnik, ker tako pripoveduje legenda, da je Marija na begu v Egiptu tam izgubila predpasnik.

Frk-frk je postal bolj živahen, spustil se je navzdol proti Miklavcu, kejr se je okrepčal z bistro studenčnico, da nas varno popelje skoz sotesko pod Rebereo.

Poskočna Bela s šumečimi in penečimi valovi razveseljuje na desni popotnikovo oko in te spominja na romantiko znanega Gesause ob reki reki Aniži na Zg. Štajerskem Ob levi pa so strmi bregovi Olinovih peči.

Na postajici Reberca izstopiva in korakava po strmi nekdanji državni cesti proti mičeni gorski vasi Reberca, ki se omeni že leta 1236. V hladni sobi Grajnarjeve gostilne dobiš vse, kar potrebuje telo.

Ogledaš si nato visoko komendo vitezov sv. Jurija, ki so bivali tudi tukaj od leta 1495 do 1600. Dosti zanimivega ti nudi to poslopje, ki ga je dal pozidati ustanovitelj te komende, Laslav Prager.

Sredi dvorišča gledaš starodavno lipo, ki kljub temu, da je celo votla in bi lahko trije čevljarji imeli v njej delavnico, kljubuje močnemu jugu.

Na vznožju Šimanove gore na majhnem hriběku stoji imična cerkvica sv. Jerneja, zadaj je majhna kapelica, katero je bržkone sezidal Laslav Prager, kajti v oknu se vidi v barvanem steklu podoba viteza sv. Jurija.

Po strmi stezi prideš do razvalin Pustega grada, od kodèr se ti nudi nepopisno lep razgled po podjunski dolini in visokih gorah noter do strme Ojdrice, ki radovedno gleda črez zelene vrhove po koroški deželi.

Tu so bili nekdaj vitezi Reberčani, ki so se okoli leta 1200 priselili iz Švabskega in sezidali ta grad in trpinčili ubogi slovenski rod.

Bila je tu deželnosodnija že od leta 1236 noter do leta 1643, od tega časa pa v Ženeku. Ime kraja "gavge" pod razvalinami priča, da so izvrševale tu smrtne obsodbe.

Sedaj je vse mirno, utihnilo je življenje v teh prostorih, razpadlo je mogočno zidovje, slovenski rod pa, ki ga je tlačil od nekdaj Nemec, pa je še ostal in bo, ker zavedni Reberčani hočejo biti Jugoslovani.

Če še nisi utrujen, kreni še naprej po strmi stezi, ko dospeš na vrh Šimanove gore, kjer stoji križ sv. Roka že iz 15. stoletja, boš hvaležen, saj tako lepega razgleda ne najdeš povsod. Vabi ti visoki Obir v svoje kraljestvo, vidiš sivo Dravo, ki se vije med zelenimi polji, gledaš bele cerkvice in hrame koroških Slovencev.

Nehote si rečeš, te lepe kraje naj bi dobil Nemec v svojo oblast, da bo zasužnjil to dobro slovensko ljudstvo — ne nikdar — nikdar!

Zvečer pa najdeš pri Grajnarju zaslužen odpočitek — prijazni ljudje ti bodo povedali marsikaj, zakaj da je v cerkvi sv. Jerneja do zadnjih časov gorelo kot večna luč le maslo; kako so na gradu kopali zaklad in kako so tulili volkovi; kako so gospodarili tu nekdanji komandatorji. Z navdušenjem ti bodo pravili o komandatorju Mateju Šervicelj in Valentinu Šumah, ki sta vrla koroška rodoljuba vzbudila narodno zavest, da njih duh še sedaj v ljudstvu živi in da bodo Reberčani zvesti spominu teh narodnjakov oddali kot en mož svoj glas za Jugoslavijo.

Če si turist, pa lahko drugi dan mahneš črez Šimanovo in Staro goro po poti, ki jo je markiralo Slov. plan. društvo po trgovcu Albinu Novak na visoki Obir (2141 m.), kjer najdeš v prostorni planinski koči vse udobnosti in zveš po telefonu vse novice širnega sveta, posebno, za koliko je poskočila cena za planinske čevlje, če si jih boš moral dati zopet popraviti.

Ne bom popisoval krasoto razgleda in lepoto tukaj rastočih planinskih cvetlic, vzemi palico in nahrbtnik in oglej si vse sam — hvaležen mi boš.

V treh urah si zopet nazaj na Reberci, med potoma si še lahko ogledaš rudokope za svinec in jame s kapniki.

Če nočeš čakati na frk-frk, mahneš jo peš proti Železni Kapli. Pri Bošteju si oglej plavž za topljenje svinca. Ozka soteska te nato objame, hodiš po cesti gladki kakor parket, občuduješ ostanke turških šanc, turško glavo in podobo večnega juda. Tu so bili l. 1473, neko soboto hudi boji s Turki, ki so prišli iz kokrske doline prvokrat na Koroško. Mnogo zanimivega ve ti ljudstvo povedati o teh časih.

Prijazni trg Železna Kapla razveseli tvoje oko, ko prideš iz te soteske. Si sredi planin v svežem, okrepčilnem zraku.

Od tukaj se pelješ z avtomobilom po divno lepi belski dolini ob šumeči Beli do kopališča Bela in odtod po serpentinah čez Jezersko, vrh z nepopisno lepim razgledom na Savinjske in druge planine, dokler te ne sprejme nad vse prijazna kotlina in mičen planinski raj Jezersko, ki je že definitivno prikopljen k Jugoslaviji in ki zasluži vsled narave lepote ime koroške Švice. Od Jezerskega dospeš z avtomobilem v kratkem času v Kranj.

Če hočeš rajši bolj po ravnem, in hočeš priti v Rožno dolino, udru jo od Reberce pod Staro goro mimo Jeriš na Apače, kamor dospeš v dveh urah. Medpotoma si oglej 48 m visoki vodopad pod razvalinami nekdanjega grada Obeg ali Podkanj, ki se je razsul l. 1347 vsled občnega potresa. Če si tako srečen, rešiš še lahko tam zakleto grajsko deklico, dobiš kakor pravi pravljica, tri sode zlata in srebra in sod sladkega vinca; napravil bo! boljši dobiček kakor marsikateri verižnik.

Divno lepa je plaminska vas Apače, to so vedeli že nekdanji mohiški menihi, ki so imeli tu v sedanji županovi hiši svoje letovišče. Tu je stnoval leta 1492 šentpavelski opat Ivan Hechtl — zato tudi ime Apače. Nanj spominja plošča, katera je prišla v Ameriko.

Ameriška zdravnica F. H. Warren, ki pravi, da bi moralo biti v Ameriki več žensk-zdravnic. Po njenem mnenju se veliko bolezni samo vsled tega širi, ker se ženske sramujejo iti k možkemu zdravniku.

še prekrasna slika snemanje Kristusa raz križ, katero je dal slikati ta opat v cerkvi.

Ko si se okrepčal pri Zudlerju, stopaš dalje po ravni cesti do Ibovčnika in navzdol proti Št. Marjeti Ne pozabi obiskati grobov koncem aprila 1919 tu padlih slovenskih junakov, ki so jih zbesneli Nemci takorekoč zaklali. Poklekni in zahvali se tem boriteljem, da je bila oteta ta zemlja, v kateri spijo večno spanje, iz nemškega suženjstva. Tukajšni prebivalci in vsi drugi v coni A boste spoštovali spomin na te junake najlepše, da tudi sedaj odločno izjavite, da hočete ostati Jugoslovani. Tako bode duh teh junakov vedno z vami in hvaležni vam bodo, da so našli mir v svobodni slovenski deželi, katero s toliko ljubili in zanjo tudi prelili svojo drago kri.

Od Sv. Marjete dospeš mimo Kočuhe in Glinj v krasno Rožno dolino. V Borovljah stopiš na vlak in se odpelješ proti Ljubljani. Kogar pa mika videti planinski kraj, jo lahko krene pred Ibovičnikom na levo proti Selam. Živahen potok Freibach ti dela v košati senci bukev in smrek s svojem žuborenjem prijetno družbo, dokler si ti ne odpre pod sivim obzorjem in strmo Košuto ozka dolina, katere konec tvori lična planinska vas Sele v visočini 900 m, kjer najdeš pri Mažeju vedno gostoljuben sprejem.

Iz Sel prideš v dobrih dveh urah v Borovlje, pri čemur je pot iz Sel do Bajtiš prav romantična. Če se pa hočeš vrniti v Železno Kapljo, pa jo udari pri Trklnu, kjer se prej še okrepčaš z izvrstnimi postrvami, čez Šajdo in dalje v hladni senci pod Obirjem, v obirski soteski vidiš dosti naravne lepote. V treh urah si v Železni Kapli.

Gotovo boš vzel seboj prijazne spomine iz teh lepih krajev, ne pozabi pa, govoriti z ljudstvom in mu pri vsaki priliki predočiti, v kakem raju prebiva in da bo ohranilo svojo srečo in zadovoljnost edino tedaj, če ne posluša glas zapeljivca in ostane v odločilni uri zvesto majki Slavi. Sto in sto let je to dobro ljudstvo služilo pod nemškim jarmom, sedaj je prišel čas, da se osvobodi, za nekdaj tužni Korotan je prišel vstajenja dan.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo.

Člen 271.

Člen 271. je eden najbolj trdih in za narodno gospodarstvo Nemške Avstrije najbolj uničujoč, ker pomeni naravnost katastrofo bank in hranilnic v Nemški Avstriji.

Da razumemo dobro ta člen, moramo navesti najprej praktično primero, na kateri bomo videli, da je ta člen tudi upravičen.

Obrtnik je naložil denar v hranilnico, recimo 1000 K, in sicer še pred vojno, ko je imel denar še veliko vrednost. Za ta tisočak bi dobil obrtnik lepega konja in še eno kravo. Zdaj pa narobe! Kmet je zadolžen pri hranilnici, recimo za 10.000 K. Ta svota je pomenila pred vojno zadolžitev skoraj polovice posestva.

Prišla je vojna in Nemci, ki so vodili Avstrijo, so denar uničili, izgubil je svojo vrednost. Številke 1000 K, 10.000 K, katere smo zgoraj navedli so ostale iste po zunanjosti — ne pa po vsebini. Za obrtnika, ki vzdigne svoj tisočak, pomeni ta svota malenkost; za kmeta je vrnitev 10,000 K malenkost, proda konja in stvar je poravnana. Hranilnica mora biti zadovoljna, ker kmet ji je vrnil, kakor je bilo zapisano v hranilniških knjigah. Ni nam treba omeniti, da v dejstvu, da je izgubil denar na vrednosti, tiči drugo rahveseljivo dejstvo, da so kmetje svoje dolgove poplačali. Tako je z denarjem in z dolgovi v eni in isti državi! Kar je napisano, se plača in se ne vpraša, kako vrednost je imel denar prej in kako ima ob času vrnitve.

Ni pa tako z dolgovi med pripadniki raznih držav in ravno s tem dejstvom je v zvezi člen 271!

Čitajmo: "Dolgovi se imajo v času plačila v državi, katere državljan je postal pripadnik prejšnjega avstrijskega cesarstva, zakonito plačilno sredstvo in sicer po povprečnem kurzu ženevske borze tekom zadnjih dveh mesecev pred 1. novembrom 1918."

Kaj vse to pomeni, bomo videli na sledečem. Razume se, da so dolgovi tudi vloge, ki jih imajo naši ljudje v nemško-avstrijskih bankah in hranilnicah.

Vzemimo sledeči slučaj: Neki kmet v A coni na Koroškem ima pri kaki celovški hranilnici 1000 kron vloženih. Izplačati mu mora hranilnica v jugoslovanskih kronah, ker člen 271. določa "v onem denarju, kateri bo v času plačila v državi, katere državljan je postal pripadnik prejšnjega avstrijskega cesarstva, zakonito plačilno sredstvo". Plačilno sredstvo je pri nas jugoslovanska krona! Toda ne samo v jugoslovanskih kronah, ampak tudi po kurzu, katerega je imela jugoslovanska krona tekom zadnjih dveh meseoev pred 1. novembrom 1918. Povprečen kurz je bil 18 centimes. Ker pa je danes kurz naše krone 3 centimes, mora celovška hranilnica 6krat toliko plačati, v našem slučaju 6000 jugoslovanskih kron.

(Opomba: Da je jugoslovanska krona padla od 18 centimes na 3 centimes, nas ne sme vznemirjati. To je splošen evropski pojav, da evropski denar neprenehoma pada. Češkoslovaška krona je stala na 34 cent., danes stoji na 8 cent. Nemško-avstrijska stoji na 2 cent. Laška lira, ki je stala meseca julija 1918 na 68 cent., stoji danes na 25 cent.)

Toliko torej o tem velevažnem členu 271. Seveda so Slovenci opravičeni zahtevati svoje vloge šele tedaj, ko stopi mirovna pogodba v veljavo in za koroške Aconarje šele po izvršenem glasovanju.

Kaj pravijo Nemci k temu členu 271?

Naj navedemo samo dva glasova.

"Börsen-Wochenbericht (Sondernummer)" januarja 1920 piše na 2. strani:

"Še visi kot Damoklejev meč ono določilo ženevske mirovne pogodbe nad bankami, po kateri se morajo inozemski predvojni dolgovi plačati v onem kurzu krone, katerega je imela pred vojno."

"Börsen-Wochenbericht" sicer upa, da se bo to določilo spremenilo, kajti sovražniki nimajo vzroka, kakor stoji tam dobesedno: "das gänzlich zerrüttete Österreich völlig zugrunde zu richten." Mi pa pravimo, zakaj se ne bi upalo, ko je vsak up tako poceni...

Dr. Bauer se je pa izjavil 7. junija 1919 v dunajskem parlamentu o tem členu 271: "All das ist einfach grotesk." (Vse je naravnost gorostasno.)

Na koncu bi samo sledeče pristavili: Žalibog, da imajo vloge v Celoveu večinoma nemški kapitalisti iz A cone in nemčurji. Oni bodo uživali dobrote člena 271. Mogoče nam pa bodo še kdaj hvaležni, ko bodo vzdigovali pri celovških bankah in hranilnicah 6-krat več, nego so vložili.

Upajmo! Mogoče pa bodo celovškim bankam in hranilnicam iz ljubezni do Nemcev popustili — toda ne verjamemo...

Toliko o členu 271. To vse je samo majhen del mirovne pogodbe, ki je tako sramotna za Nemško Avstrijo. Ni čuda, da Nemci v svojih brošurah, letakih in časopisju ničesar ne omenjajo o takih členih, pač pa tem bolj tulijo v svet in posebno v A cono: "Slovenec, ti si tako pohleven, pljuni si sam v svojo skledo!" "Poglej, Slovenec, mi bomo morali plačevati, bodi tako prijazen, še ti z nami plačuj." Tako pravijo vrnivši se folksverovci, celovška gospoda in vsi nemški celovški listi. Toda mirovna pogodba drugače govori!

Ujedinjenje socijalno-demokratičnih strank v Šleziji.

Pogajanja med obema frankcijama socijalno-demokratične stranke v Šleziji so dovedla do popolnega ujedinjenja. Neodvisno so odklonili vstopati v koalicijske vlade, izjavili pa so se pripravljenim sodelovati v čisto socijalistični vladi.

V razvedrilo

Drug drugega sta učila.

Ko je bil slavni angleški pisatelj Lavrence Sterne župnik v Suttonu mu je njegov prijatelj pošiljal večkrat divjačino v dar. Imel je pa Sterne to navado, da je vselej pozabil dati človeku, ki mu je omejene stvari donašal, kako napitnino. Sklenil je tedaj sam pri sebi, da se bo pri prvi priliki nad pisateljem znosil. Ko je nekega dne zopet prinesel dar pisatelju, je planil naravnost, ne da bi potrkal, v sobo, in zagnal prinešeno jerebico na mizo in mrmral nekaj sam s seboj, česar pisatelj ni mogel razumeti. Pisatelj ga je začudeno pogledal in mu rekel: "Veš kaj, dragi prijatelj, tega surovega obnašanja ti pa tvoj gospod vendar ni naročil. Ali ne veš, kaj se spodobi poštenemu človeku, če pride v tujo hišo? Pojdi in vsedi se tukaj na moj stol, kakor da sem tu jaz! Jaz ti pa pokažem, kako se moraš obnašati, če kam prideš." Nato je šel Sterne pred vrata in prav rahlo potrkal. "Le noter!" je zavpil sel. Ponižno se klanjaje, je prišel Sterne v sobo in izročil slu jerebico, rekoč: "Gospod se vam prav lepo priporočajo in so vam posali tole malenkost. Da vam dobro tekne!" "Le počakaj", misli sel sam pri sebi, "sedaj te imam pa jaz v pesteh". Komaj je Sterne končal, vstal je sel prav prijazno in rekel: "Dobremu gospodu se prav lepo zahvaljujem in tu — seže v žep kot bi hotel denar vzeti iz njega — pa je nekaj malega za vas, dasi privoščite kupico vina". Ko je Sterne to slišal, se je na vse grlo zasmejal ob tej pametni misli, segel v žep in dal slu primerno napitnino. — Pravijo da se potem nista več pritoževala drug čez drugega.

Blagovno oderuštvo

Pred tridesetimi leti in prej je vzdihovala Slovenija, zlasti kmetski, delavski in drugi manjši sloji pod neizprosnim jarmom denarnega oderuštva. V vsaki fari, celo v vsaki vasi je bil možakar, h kateremu so hodili v sili stiskani po posojila. Dobro je preceenil vsak vrednost upnikove imovine. Ko so posojila dosegla to preračunjeno vrednost, tedaj je mahoma ugasnila oderuhova milost. Plačaj — ali! Kako bo plačal? Dolg visok, obresti petkrat previsoke, dohodki tako majhni, da še za zemljiški davek niso zadostovali. Tako je zapel boben. Grunt je bil prodan. Kupil ga je oderlh, ker edino on je bil v stanu plačati ga. Ljude pa so romali čez morje, in srce jih je bolelo, ko so zapuščali očetovo ognjišče....

Tedaj je nastopil Kres, udaril v temo z lučjo, jo preklal in oznanil besedo osamosvojitev potom kreditnih zadrug. Rajfajznovke so rastle, moč oderuhov je padala, armada gospodarsko svobodnih je rastla, ljubezen do rodne grude se je večala, blagostanje nižjih slojev se je množilo. In kdor pogleda v zadnja leta pred vojno, bo mora lpriznati, da je hotelo započeto delo sunkoma naprej. Bog ve, kje bi bili danes v socijalnem oziru na Slovenskem, da nam ni izbruh vojne zavalil tako ogromne skale čez široko cesto napredujoče zadružne in gospodarske organizacije kot smo si jo bili z velikim naporom in stoterimi žrtvami utrli do leta 1914.

Vojna je naše pojmovanje o denarju in blagu popolnoma preobrnila v nasprotne smeri: denar, ki je veljal prej vse, za katerim se je pehalo vse, je prišel polagoma skoro ob vso veljavo. Blago pa, ki ga je bilo vsled zmanjšanega ali celo prekinjenega proizvajanja ali vsled blokade vedno manj, je doseglo prejšnjo vrednost denarja in je v nekaterih slučajih, zlasti pri manufakturi celo mnogo prekoračilo. Oboževatelji zlatega teleta so se prelevili v blagovne špekulacije, oderuhe ali verižnike. V velikem številu pa so se lotili te "obrti" ljudje majhne volje in še manjšega veselja do dela ter velikega pohlepa po baržunastih naslonjačih in mehkih blazinah.

Tako nam je torej vojna prinesla blagovno oderuštvo. Ljudje brez koncesij in brez kvalifikacij se pečajo z najraznostnejšimi kupčijami, prekupčevanji in "potovanji". Blago, ki ga ne dobiš niti v veletrgovini za manufakturo, ti prinese ženska ali možki — na dom. Če potrebuješ nujno, potem moraš kupiti, čeprav trikrat preplačaš. Dejansko je postalo to veriženje že neznosno, socijalno breme. Uradi zoper veriženje, navijanje cen in tihotapstvo delujejo sicer, pa blagovno oderuštvo samo omejuje. Tudi ne bodo nikdar napravili Bog ve kaj več, ker še nikdar ni noben urad odpravil vzroka, iz katerega izhaja zlo in nered.

Sedanje razmere so v enem oziru popolnoma slične onim pred 30. leti. Tedaj je cvetelo denarno, sedaj cvete blagovno oderuštvo. Ali se bo tudi danes našel človek, ki bo ta izrodek najgrše človeške lastnosti, sebičnosti odpravil? — Odpravil tudi vzrok, ki rodi blagovno oderuštvo? Slično kot smo pred 30. leti snovali kreditne zadruge, moramo snovati danes vsepovsod nakupovalne in prodajne zadrige ter organizirati avtonomno ljudsko gospodarstvo.

("Slovenec.")

Največje konsumno društvo v Evropi.

Na Dunaju so se združila vsa 4 velika soc. dem. delavska konsumna društva v novo zadrugo, ki šteje 400,000 oskrbovancev in je največje konsumno društvo v Evropi. Zadruga ima že lastno pekarno, prekajevalnico, mlekarsko pristavo in kavno pražilnico. V kratkem vstanovi nova podjetja in obrte. Predsednik zadruge je državni tajnik Eldersch.

Stekel pes je ugriznil profesorja Petra Štefana v Mariboru. Štefan se je šel zdravit v Zagreb. Ugriznil ga je njegov lasten pes.

Pomen zadrug v sovjeski Rusiji

Predsednik centralnega urada zadrug v Moskvi, Lešava, je poočal korespondentu "Tribune" (Chicago) naslednja pojasnila:

Zadružništvo, ki je pred sovjetsko revolucijo tvorilo dva tabora, delavski in meščanski ter zastopala interese 7 milijonov oseb, je postalo sedaj enotna organizacija, ki zalaga večino Rusije. Šteje danes 150 milijonov oseb. Vodstvo osrednjega urada je poverjeno bivšemu predsedniku delavske zveze zadrug. Urad ima 20 članov, od teh jih je 16 izšlo iz zadružništva, štirje so pa zastopniki vlade sovjetov. Zadrug niso socijalizirali, prepustili so jim popolno svobodo. To pa zato, ker ima socijalizacija edini cilj, da prepreči izrabljenje na korist posameznikom. Ker imajo zadruge itak tudi ta cilj, jih je sovjetska vlada takoj priznala kot prava narodna podjetja. Še več, vlada je spoznala v zadrugah najprimernejšo organizacijo za razdelitev življenskih potrebščin. Poverila je zato zadruge, da vodijo prehrano Rusije. Podpira jih moralno na vse mogoče načine Pomaga jim ustanavljati tovarne. Oddaja jim že obstoječe brez pogojev. Izvozna in uvozna trgovina je že sedaj v rokah zadrug, in ne bo dolgo, ko bo tudi vsa industrijska produkcija.

WSS WSS WSS WSS

DELO NA FARMI.

Dva slovenska fanta bi rad dobil za delati na farmi. Plača $75 na mesec. Pišite na: Frank Prime Tower City, N. Dak.

NAZNANILO IN VABILO.

Conemaugh, Pa.

Slovenska delavska Victor godba priredi **PIKNIK v nedeljo 20. junija popoldne na Bon Air.** Najvljudnejše se vabi vse godbene prijatelje in sploh vse rojake in rojakinje, da s svojim posetom pomagajo vzdržavati našo vsem ponosno godbo. Vstopnina za moške 30¢; ženske so proste. Vse potrebne pijače in jedila se bo preskrbelo kolikor mogoče boljše. Torej še enkrat: vdeležite se kolikor mogoče v največjem številu. Na svidenje! God. odbor.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem, da je neizprosna smrt vzela mojega ljubega soproga

FRANKA TOMAŽA.

Po dolgi mučni bolezni je zaspal v Gospodu v petek 4. junija ob 3. uri popoldne. Rajni je bil star 37 let, doma iz Dravelj, župnija Št. Vid pri Ljubljani.

Tem potom se zahvaljujem vsem tistim, kateri so v času bolezni obiskali mojega preljubega soproga. Lepa hvala za krasne vence, ki so mu jih darovale za zadnje slovo sledeče družine: Jernej Pekle, Lovrenc Kueler, Agnes Podgornik, Frank Kueler in Katarina Stein. Srčna hvala vsem prijateljem, ki so ga spremili k večnemu počitku. Lepo se zahvaljujem pevskemu društvu "Slovan", ki je izkazalo mojemu ljubemu soprogu zadnjo čast in ga spremilo k zadnjemu počitku ter mu zapelo dve žalostinki doma, kakor tudi na grobu. Kot pevec je bil tudi nešen od svojih sopevcev v tiho gomilo. Lepa hvala društvu "Slovan" za venec, kateri je dokazoval, da je bil moj ljubi soprog zvest član "Slovana". Lepo se zahvaljujem g. Mucu za krasne, ganljive govore, ki jih je iz dna srca govoril doma in na grobu. Še enkrat lepa hvala vsem skupaj, posebno onim, ki so mi bili v pomoč v tej nesrečni in težki uri. Najlepša hvala družini Pekle, ki mi je stala na strani do zadnjega.

Tebi, ljubi, nepozabljeni moj soprog, naj bo lahka ameriška zemljica! Moja tolažba je le to, da se zopet vidimo nad zvezdami.

Brooklyn, N. Y., dne 13. junija 1920.

Žalujoči ostali:
Antonija Tomaž, soproga.
V starem kraju:
Marija Škerlj, sestra.

ANŽE PITOV
ALI
ZAVZETJE BASTILE.

pisal Aleksander Dumas, st.

76 (Nadaljevanje.)

Kraljica je napisala par pisem, odšla nato v sosednjo sobo, kjer sta spala njena dva otroka pod nazorstvom neke ženske ter legla v posteljo, ne da spi kot kralj, temveč da sanja.

Kakorhitro pa je legla tišina na Versailles ter je bila ta velikanska palača ovita v temu; ko je bilo čuti v vrtovih le škripanje peska pod koraki patrul ter v dolgih koridorjih lahno udarjanje kopit ob mramornata tla, je vstala Marija Antonijeta, se ogrnila v nočno haljo ter stopila k oknu, da uživa sveži nočni zrak ter razmišlja o dogodkih, ki so se završili.

V svojem duhu je premotrila vse, kar je prinesel ta pomemben dan: — padec Bastile, tega vidnega znaka kraljevske moči; omahovanja Charny-ja, tega udanega prijatelja, katerega je držala ona že dolga leta pod svojim jarmom in ki je sedaj prvikrt dajal izraza svojemu kesu potem ko je vedno govoril le o ljubezni.

Marija Antonijeta je občutila bolest, ki je bila dvojna, politična in srčna.

Politična nesreča je bilo veliko sporočilo, ki naj bi se razširilo po celem svetu ter uničilo v vseh duhovih visoko spoštovanje, katerega bi morali gojiti vsi do kraljev kot mandatarjev Boga.

Srčna bolečina pa je bil odpor Charny-ja proti vsemogočnosti njegove ljubljene vladarice. Spoznavala je, da ji bo še naprej udan in zvest v svojem srcu, da pa ta ljubezen ne bo več slepa.

Ta misel jo je neizmerno mučila ter polnila srce z onim žolčem, katerega imenujemo ljubosumnost.

Kamorkoli se je obrnila, povsod je zapazila sovraštvo in častilakomnost, brezbrižnost in slabost. Ljudje so postali njeni sovražniki, ki so pričeli najprvo z natolcevanji ter se poslužili nato odkritega upora.

Njeni branilci so bili ljudje, ki so bili vajeni prenašati vse in ki niso imeli vsled tega čuta za globokost njenih ran.

Boriti se, boriti, — to je bil svet, katerega je dajal razžaljeni kraljevski ponos. Ali pa je bilo pametno boriti se? Ali se potolaži strasti sovraštva s prelito krvjo? Ali nib ilo strašno to ime! — Avstrijaika! Ali naj se ga potrdi s splošno morijo ter mu da sloves Katarine Medicejske?

Kot je rekel Charny povsem pravilno, je bil uspeh dvomljiv.

Boriti se ter biti poražen? To so bile na strani politične nesreče bolečine kraljice.

Kar je rekel Charny, ni rekel iz preričanja, temveč iz izmučenosti. Kača ljubosumnosti pa se je pričela vedno bolj zajedati v njeno srce.

Andree je razkrila kraljici sramoto svojega življenja ter se razodela pred svojo tekmovalko. Andree je s solzami v očeh ter z licem obrnjenim proti tlom priznala Mariji Antonijeti, da ni vredna ljubezni in spoštovanja poštenega človeka. Charny je torej ne bo nikdar mogel ljubiti.

Charny pa ne ve ničesar ter ne bo nikdar ničesar izvedel o oni katastrofi v Trianon in o posledicah, katere je imela.

Medtem ko je razmišljala o tem, se je spomnila tudi svoje pojemajoče lepote in mladostne svežosti.

Nato pa se je zopet vrnila k Andree in k čudnemu dogodku, o katerem ji je slednja pripovedovala.

Občudovala je kombinacijo usode, ki je spravila v stik malega vrtnarskega dečka s plemenito gospodično, ki je bila zopet zvezana z usodo kraljice.

Ta vrtnarski deček, ta Gilbert, ali ni bil živi simbol tega, kar se je dogajalo v oni uri, ko so se ljudje iz navadnega naroda pečali s politiko kraljestva?

Ta Gilbert, ki je postal med tem učenjak, oblečen v črno sukenjo tretjega stanu, svetovalec gospoda Neckerja in zaupnik kralja, ta Gilbert bo postal vsled igre revolucije prav toliko vreden kot ženska, kateri je ponoči, kot tat, ukradel njeno čast!

Pri teh mislih je zopet postala ženska ter hotela zreti temu Gilbertu v obraz, da vidi, kaj je pisano v njem. Kljub temu, da se je skoro veselila te nesreče svoje tekmovalke, je vendar občutila željo, da žali človeka, ki je prizadel ženski toliko gorja.

Povzročitelj ljudske revolucije, ki je uničila Bastilo, je bil torej ta Gilbert, kojega principiji so dali Billotu Maillardu in Hullinu orožje v roke.

Gilbert je bil vsled tega obenem strupeno kot strašno bitje. Strupeno, ker je uničil Andree kot ljubimec in strašno, ker je razdejal Bastilo kot sovražnik.

Treba je bilo vsled tega poznati ga, da se mu izogne ali še boljše, poznati ga, da se ga posluži.

Morala je na vsak način govoriti s človekom, ga videti iz bližine ter ga presoditi sama.

Dve četrtini noči sta bili že pri kraju in bila je tretja ura. Jutranja zora je že pričela osvetljevati vršiče dreves v parku.

Težak spanec se je polagoma lotil nesrečne ženske. Padla je na ročaj naslonjače pri odprtem oknu.

Sanjalo se ji je, da se izprahaja v Trianonu in da se je dvignil iz neke vrtne gredice duh zemlje in ta prikazen je bila Gilbert, ki je stezal proti njej svoje zakrivljene prste in zakričala je.

Neki drug krik je odgovoril na njen in ta jo je prebudil.

Gospa de Tourzel, ki je bila pri otrocih, ga je izustila. Stopila je kraljici in ko jo je videla hropečo in spačenega obraza v naslonjači, je zakričala.

— Kraljica je bolna, — je vzkliknila. — Kraljica je bolna. — Ali naj pokličem zdravnika?

Kraljica je odprla oči. Vprašanje gospe de Tourzel je bil odgovor na njeno radovednost.

— Da, zdravnika, — je odvrnila, — doktor Gilberta. Pokličite doktor Gilberta.

— Kdo pa je ta doktor Gilbert? — je vprašala gospa de Tourzel.

— Nov kvartalni zdravnik, ki je bil imenovan včeraj po njegovem prihodu iz Amerike.

— Jaz vem, koga misli vaše veličanstvo, —je rekla ena izmed navzočih dam.

— No? — je rekla Marija Antonijta.

— Zdravnik je v predsobi kralja.

— Torej ga poznate?

— Da, vaše veličanstvo, — je odvrnila dotična dama.

— Odkod ga poznate? — je vprašala kraljica zapovedovalno.

Dama je povesila oči.

— Ali se hočete odločiti ter mi povedati, odkod ga poznate?

— Madama, jaz sem čitala njegova dela in ker sem postala radovedna glede osebe pisatelja, sem si ga dala danes zjutraj pokazati.

— Ah, — je rekla kraljica z nepopisnim izrazom ošabnosti, — dobro, ker ga poznate, mu sporočite, da trpim in da bi ga rada videla.

Kraljica je spustila medtem dame v svojo sobo, se oblekla v jutranjo obleko ter spravila svoje lase v red.

(Dalje prihodnjič.)

Koroške novice

Kako delajo Nemci in nemškutarji?

Na Rudi in v Velikovcu pošiljajo grozilna pisma, v Tinjah plašijo naše ljudstvo z ročnimi granatami, v Važenbergu pošiljajo odličnim našim pristašem pisma, v katerih grozijo z ubojem, v Grabštanju kakor tudi drugod pretijo, da bo moral vsak, kdor glasuje za Jugoslavijo, zapustiti domačo zemljo itd. Večinoma so udeleženi teh nesramnih zločinskih dejanj vrnivši se folksverovci, po 10mesečni izobrazbi v Nemški Avstriji napol podivjani pobiči, katere imenuje naše ljudstvo radi grozodejstev lanskega leta — folksravbarje.

Celovški Nemci si prizadevajo, da bi raztrosili laži med slovenskim prebivalstvom. Poslužujejo se vseh sredstev. Po zaupnikih so poslali glasovnice čez demarkacijsko črto in hočejo izvesti nekako poskusno glasovanje. Farbajo ljudstvo, da bodo morali Jugoslovani izročiti Nemcem upravo, če dobijo pri pokusnem glasovanju najmanj 61 odstotkov glasov. To je seveda le pobožna želja Nemcev, kajti mirovna pogodba se ne dá ovreči. Uprava bo pa gotovo storila svojo dolžnost.

Iz cone B.

Kmetje v celovški okolici so že meseca februarja pri "Sandwirtu" sklenili, da morajo podražiti mleko. Prosili so za to koroško deželno vlado. Do sedaj pa ta na vlogo ni odgovorila. Vsled tega od 1. maja ne oddajajo več mleka. V nedeljo 2. maja so oddali komaj 76 litrov mleka, ki še za dojenčke ne zadostuje, kaj šele, da bi ga dobili bolniki.

Zlatar Wagenpfeil je skočil pri Gorici (Loreto) v Vrbsko jezero in je utonil. Zaprli so mu bili trgovino, to je bil vzrok samomora.

Kmetski shod.

V nedeljo 25. aprila se je vršil v Gorenčah shod malih posestnikov. Nabralo se je nepričakovano veliko ljudstva. Hoteli smo izvedeti, kako misli Jugoslavija izpeljati agrarno reformo, ker v novi državi nočemo več biti berači, ki bi vsako leto dva- ali trikrat morali pri gozdarjih prositi za drva in steljo iz lesa, ki je nam po krivici bil vzet. Po pozdravu sklicatelja je nam odpiral oči naučitelj Dobršek, Korošen, domačin, kako so v Celovcu zanemarjali slovenske kmete in celo denar, določen za povzdigo živinoreje pri Slovencih, porabljali v druge namene. Pod tako gospodo nočemo več biti. Razveselil nas je prihod inženirja Božiča in Dolinarja, ki sta nam razložila postavo o agrarni reformi ter nam povedala, da sta samo zato tu, da vse pripravita, da se tako agrarna reforma more čim prej izpeljati. D mači župnik pa nam je povedal, na podlagi uradne razsodbe od leta 1865., kako je prišlo, da cele Gorenče nimajo lesa, ko je vendar okoli in okoli sam les. Ja, ta krivica se mora sedaj popraviti! To pa sami vemo, da pravice nikoli ne dobimo nazaj, če bi prišli spet pod Nemce, kar pa se nam že davno ni treba več bati. Nadučitelj Peter Močnik nam je prav jasno povedal, za kaj gre pri bližnjem glasovanju: ne za to, ali je eden Slovenec ali Nemec, ampak za to, ali hoče gospodarsko obstati ali ne. Naše navdušenje in glasno pritrjevanje jim jamči, da se bomo postavili za Jugoslavijo, ki tako hoče skrbeti za male posestnike in sploh kmečke ljudi. — Sprejela se je soglasno sledeča resolucija: Na shodu dne 25. apr. 1920 polnoštevilno zbrani kmetje in posestniki koč se z žalostjo spominjajo krivic, ki jih jim je delila stara Avstrija, in s hvaležnostjo pozdravljajo predhodne odredbe o agrarni reformi ter njenih predpripravah in zahtevajo najodločneje, da se tudi na Slov. Koroškem takoj in končnoveljavno izpelje agrarna reforma, ki mora odstraniti vse kriviee in šikane, ki so jih morali pretrpeti pod staro Avstrijo pod raznimi grofi in baroni, in upošteva v največji meri ljudske želje in potrebščine na našem Koroškem!

Iz Hodiš poročajo: Prvič smo letos praznovali god sv. Jurja v svobodni Jugoslaviji. Od vseh strani je prihrumelo ogromno ljudstva počastit našega cerkvenega patrona in poslušat govornika iz Borovelj dr. Čemra in Mahkoto. Prvi je podprl svoja gospodarska izvajanja s številkami in neizpodbitnimi dokazi; navduševalni govor dr. Čemrov pa je bil kakor ustvarjen za prvo, tako krasno jugoslovansko vigred. Polno navdušenja za našo sveto stvar je sklenilo zbrano občinstvo naslednji dve resoluciji: "Hodišani in Otočani, zbrani na ljudskem shodu dne 2. maja v Hodišah, so enoglasno za svobodno združitev pod državo SHS. Zato slovesno obljubujejo: 1. da bodo na dan glasovanja kakor en mož oddali svoje glasove za svoje glasove za svojo mater Jugoslavijo; 2. da hočejo s studom pobijati ostudne in nesramne laži, ki jih trosijo nemški agitatorji." — Obiskali so nas tudi nasprotniki od blizu in daleč. Videli smo nekaj zastopnikov nemškutarije z Žihpolj in Kotmarevasi. Pa niso dolgo strpeli pri nas; narodna slavnost jih je preveč bodla v oči, zato so jo popihali v Ribnico k — Walcherju, kjer so si še pozno ponoči hladili svoje razburjeno srce. Našteli smo jih blizu 40. Ali so to tisti letoviščarji, radi katerih je bil Walcherjev hotel zopet otvorjen od naše oblasti?

Iz Mohlič. Na Florjanovo smo tudi pri nas imeli lep shod. Lepo nam je razložil g. Hren gospodarski položaj Nemške Avstrije ter naše države. Z vznesenimi in v srce segajočimi besedami pa je gospodična Pantarjeva vzpodbujala ženstvo na delo. Slišali smo marsikaj lepega in ni nam žal, da smo govornike poslušali. Bilo nas je zbranih okoli 600.

Nemškutar farbar.

Iz Nonče vasi pri Pliberku poročajo: G. Pavlič pridno napreduje v svoji agitacijski iznajdljivosti za "spufano" Nemško Avstrijo. Sedaj si je naenkrat izmislil, da bo zidal "elektrarno" v Nonči vasi in da če njega ne bo, ne bo v Nonči vasi električne luči. Tako farba ljudi. Kmetje se še spominjamo, kako so v tistih časih, ko so bile razmere za stavljenje elektrike še ugodne, ravno Pavlič in njegovi bratci v Pliberku odvrnili iz Bistrice ponujeno jim električno razsvetljavo s premodrim sklepom: "Wir brauchen kein windisches Licht!" (Slovenske svetlobe ne potrebujemo!) Tako so skrbeli tedaj, ko so sedeli pri avstrijskih koritih. Sedaj pa — glejte jih —: Jugoslavija je kriva, da ni luči, pravijo. No, jugoslovanski inženirji bodo že prej napeljali elektriko, kakor Pavličeve špekulacije in farbarije.

Smrtna kosa.

Iz Guštanja poročajo: Dne 2. maja smo spremili na zadnji njegovi poti obče znanega posestnika Andreja Glavarja podomače Sp. Tičlerja. Mrtvoud, na katerem je že dalj časa bolehal, ga je položil na smrtno postelj, s katere ni več vstal. In sedaj počiva pri sv. Antonu zraven svoje že umrle žene. Andrej Glavar je bil dober mož, mirnega značaja, ki menda ni imel nobenega sovražnika, vnet kristjan, skrbel za dom in imel veliko veselje s svojimi vnuki, katere je srčno ljubil in ki so tudi njega spoštovali ter imeli radi. Preminul je v 67. letu svoje dobe. Slovenski moški zbor guštanjski mu je zapel dve ubrane žalostinki.

Hujskač v zaporu.

Iz Pliberka se poroča: Eberweina, posestnika v Pliberku, ki je kot strogi 'Getreiderekvizitor' med kmečkim ljudstvom dobro znan in ki ima črno vest zaradi roparskega hujskanja nemških vojakov na pliberške Slovence, so prepeljali v Maribor. Upamo, da ga roka pravice trdo prime.

Orožnik F. je prisel

po gospodično Antonijo Jesenko, podomače Jozelnovo v Strugi pri Borovljah. Lansko leto v tem času so jo preganjali, nemški orožniki ter so gonili njo in njenega očeta folksverovci od doma in v Celovec z drugimi narodnimi mučenci vred. Letos pride jugoslovanski orožnik Fran Koenta od Židanega mostu ter jo pelje — pred poročni oltar v Kaplo.

Zastopniki "Glas Naroda"

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda".

Vsak zastopnik ima potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je:
Za celo leto $5.00; za pol leta $3.00; za štiri mesece $2.00; za četrt leta $1.50.

San Francisco, Cal.: Jacob Lovšin.
Denver, Colo.: Louis Ambolišek in Frank Škrabec.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, John Germ, Frank Janesh in A. Kochevar.
Salida, Colo.: Louis Costello.
Somerset, Colo.: Math. Kernelj.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Aurora, Ill. J. Verbič, 635 Aurora Avenue.
Chicago, Ill.: Joseph Bostič, Joseph Blish in Joseph Bevčič.
Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank Laurich in John Zalotal.
Mascoutah, Ill.: Frank Augustin.
La Salle, Ill.: Matija Komp.
North Chicago, Ill.: Anton Kobal in Math. Ogrin.
South Chicago, Ill.: Frank Černe.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek.
Franklin, Kansas: Frank Leskovic.
Frontenac, Kansas: Rok Firm.
Ringo, Kansas: Mike Pencil.
Kitzmiller, Md.: Frank Vodopivec.
Chisholm, Minn.: Frank Govžt in Jakob Petrich.
Calumet, Mich.: M. F. Kobe in Pavel Schaltz.
Aurora, Minn.: L. Perušek.
Eveleth, Minn.: Louis Govše.
Gilbert, Minn.: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Povše.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
Ely, Minn.: Frank Govše, Joseph J. Peshel in Anton Poljanec.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Great Falls, Montana: Math. Urih.
Klein, Montana: Gregor Zobec.
Gowanda, N. Y.: Karl Sternik.
Little Falls, N. Y.: Frank Masle.
Barberton, Ohio: Frank Poje in Alb. Poljanec.
Collinwood, Ohio: Math. Slapnik.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, Charles Karlinger, in Jakob Resnik.
Lorain, Ohio: Louis Balant, J. Kumše in M. Ostanek.
Niles, Ohio: Frank Kogovšek.
Youngstown, Ohio: Anton Kikelj.
Oregon City, Oregon: M. Justin.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jaklič.
Beaver, Pa.: Louis Hribar.
Broughton, Pa.: Anton Ipavec.
Burdine, Pa.: John Demšar.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk in Vid Rovanšek.
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kosglov.
Dunlo, Pa.: Anton Oshaben.
Export, Pa.: Louis Supanšič.
Forest City, Pa.: Mat. Kamin.
Farrell, Pa.: Anton Valenčič.
Greensburg, Pa.: Frank Novak.
Imperial, Pa.: Valentine Peternel.
Johnstown, Pa.: Frank Garenja in John Polanc.
Luzerne, Pa.: Anton Ossinik.
Manor, Pa.: Frank Demšar.
Moon Run, Pa.: Frank Mašek in Frank Podmilšek.
Pittsburgh, Pa.: U. Jakobič, Z. Jakše, Max Klarich in I. Magister.
Ralphton, Pa.: Martin Koroschetz.
Reading, Pa.: J. Pendire.
Starlton, Pa.: Anton Hočevar.
Turtle Creek, Pa.: Frank Schlaner.
West Newton, Pa.: Joseph Jovan.
White Valley, Pa.: Jurij Previč.
Willock, Pa.: J. Peternell.
Black Diamond, Wash. G. J. Porenta.
Ceketen, W. Va.: Frank Kocian.
Thomas, W. Va.: A. Korenchan.
Milwaukee, Wis.: Adolf Mantel in Josip Trutnik.
Sheboygan, Wis.: John Stampfel in H. Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: Louis Taucher in A. Justin.

Spodaj podpisana prosim cenjene rojake, da bi mi naznanili, ako je kateremu znano, kje se nahaja moj brat ANTON INTIHAR, rojen v Starem trgu št. 16 pri Ložu, ako pa slučajno sam bere, naj se oglasi svoji sestri Alojziji Intihar, Stari trg št. 16 pri Ložu, Slovenija, Jugoslavia. (15-16—6)

Rada bi izvedela za sestro mojega svaka ROZI MARKOVŠEK. Pred vojno je bivala v Winterquarters, Utah, Box 1, in ALOJZIJA STOPAR, doma iz Lokve. Če kdo ve za njun naslov, prosim, da mi naznani, ali naj se pa sama javita Hermini Simonič, 1444 E. 53. St., Cleveland, Ohio. (14-16—6)

SANTAL MIDY

Ozdravi katar mehurja in od strani vse v 24 urah.
Vsaka pilula nosi ime MIDY
Varujte se ponaredb
Na prodaj v vseh lekarnah!

SUHO GROZDJE
importirano iz starega kraja
22 centov funt.
Boksa 50 funtov $11.00
Posebne cene na veliko.
BALKAN IMPORTING CO
51-53 Cherry Street
New York, N. Y.
Z naročilom pošljite $3. v naprej.

Doctor
KOLER
Edini slovenski govoreči zdravnik, specijalist moških bolezni.
638 PENN AVE
Pittsburgh, Pa.
Jaz ozdravim zastrupljenje krvi, bolezni mehurja, kilo, trganje, bolečine, otekline, srbečice in druge bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi.

Cosulich črta
Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.
ARGENTINA ..... 19. junija
BELVEDERE ..... 13. julija
PRES. WILSON .... 27. julija
Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji
Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda
Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.
PHELPS BROTHERS & CO.
Passenger Department
4 West Street New York

Rad bi izvedel za mojega brata NACE KALISTRA. Doma je iz Juršč pri Št. Petru. Pred 6. leti sva bila skupaj v Napolat (?), W. Va. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga blagovoli naznaniti, ako pa sam bere, naj se oglasi prej ko grem v stari kraj. — Tony Kalister, Box 299, Morgantown, W. Va. (15-18—6)

NAPRODAJ
160 akrov farma za živino- in mlekorejo; 10 krav, 2 konja, hiša 8 sob, hlev 60×60 in druga poslopja. Cena $8500, $3000 takoj. — F. Woessner, Stephenson, Mich. (14-16—6)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Rojakom naznanjamo, da potuje po državi Ohio naš rojak

GEORGE WALETICH,
ki je pooblaščen pobirati naročnino za Glas Naroda in izdajati pravoveljevna potrdila.

Prosimo rojake, da mu gredo na roke in ga priporočamo. Za naklonjenost se vam že vnaprej zahvaljujemo.

Upravništvo Glas Naroda.

Veliko zmanjšanje cen
Grozdju! Grozdju! Grozdju!
Suho, importirano iz starega kraja. Najboljša vrsta 100 funtov $24.00
druga vrsta 100 funtov $21.00
MOŠT, svežega grozdja 51 gal $62.50. MOŠT, svežega grozdja 26 gal $40.
Zdravilno vino Ferro China 12 steklenic $18.00.
Naročite, dokler je čas, ker so vse cene veljavne le za kratek čas.
Posebna cena na debelo. Denar se pošlje v priporočenem pismu ali po Money Orderu.
S. KUCICH
Dalmatian Cal. Grapes Co.
66 CORTLANDT STREET NEW YORK CITY

PLAČAJTE, KO BOSTE ZDRAVI.
Take ponudbe vam ne nudi noben drugi zdravnik.
Jaz imam toliko zaupanja v svoj uspeh in sposobnost, da vas morem ozdraviti, da za svoje prizadevanje pri vašem zdravljenju ne zahtevam niti centa vnaprej. Plačajte za mojo uslugo, ko boste zdravi. Jaz sem najstarejši specijalist v Pittsburghu, s 40 letno prakso. K meni prihajajo ljudje od blizu in daleč, da jih hitro ozdravim. Govori se slovensko
Dr. B. F. MULLIN, špecijalist.
411 FOURTH AVE., 2 nadstropje. PITTSBURGH
Pazite na štev. 411 četrta Ave. PENNA.

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI
644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.
Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo belezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato me morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite šimpreje.
Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kostih, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledvah, jetrah in želodcu, revmatizem, katar, zlato žilo, sadrhe itd.
Uradne ure so: V ponedeljek, sredah in petkih od 9. ure zjutraj do 8. popoldne. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.
PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDETE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.
Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.
Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam hrvatsko in sicer ga znam, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem.